

Brassói Lapok

Előfizetési példány

Árusításba nem bocsátható!

XL. évfolyam

268 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Csütörtök

1934. évi november 22

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díjával és a pénzbeszedő inkasszó-díjával egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivatalnak fizet, az előfizetési díj 68 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivatalnak fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — A külföldre: negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegdalon 6 lej, páratlan (jobb) szövegdalon 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 56-58. Telefonszámok kiadóhivatal 82., szerkesztőség 83.

A szó és a tett

Számok és tények... olyan kort élünk megint, amikor nagybetyűvel illik írni ezt a két szót, mint máskor az Isten nevé: nyakig uszunk az „egészséges” realizmusban, divatba jött a statisztika és a politika, a „ténybeli követelmények tudománya”, a számok és tények előtt szent borzongással nézünk el minden egyéb szempontot és szemléletet s minél nagyobbak ezek a számok és tények, annál jobban imponálnak. „Beszélnek a számok és a tények”, torkol le minden módszertanra vonatkozó aggodalmat a „tettek embere” s igazsága is van, mert csakugyan beszélnek a számok és tények szavától fejbekelőntött lélek csak kábultata tüntével, későn eszmél rá, hogy a szám és tény néha csakolyan szamarat beszél, mint a légüres spekuláció, holott mindjárt gyanus lehetett volna maga a fentemlített szent borzongás, amivel a kor gyermeke hasrafekszük a „száraz” tény és szám előtt. Ugyálszik, mégse olyan nagyon száraz. A latin költő szerint „sunt lacrimae rerum” a tárgyak is könnyeznek néha, a számnak pedig, különösen a nagy számnak, ugyálszik, valami babonás hüvölete van.

*

Ez a hüvölet elsősorban abban nyilvánkozik meg, hogy a szám és tény további számokat és tényeket inspirál. Valamikor egyszerűen ezt mondták: egy bolond százat csinál, változatok és napirendre tértek s talán ez volt a baj — megelégedtek róla, hogy a százszor egy bolond ilyenformán százszor száz és százmillió bolondság fertőzöttségét fenyegeti a világot. Miután pedig százmillió bolond számára nincs elég tébolyda a világon, könnyen fordulhat úgy, hogy az okosokat csúlják be, a többi pedig bálványt emel magának a Számból és a Ténnyől, mert őt hatalomhoz segítette s azt aztán nagyon jól tudja, tapasztalatból, hogy a tömeg és az ő bálványa kölcsönösen arra való, hogy egymást dicsőítsék és magasztalják. Most valami efféle tapasztalunk. Sőt ott tartunk, hogy a siker embere már a tényekre sem fektet különös súlyt, csak a számra hivatkozik, a szám maga ténynek és eredménynek számít. Jön a jelentés, hogy a diktátort kétszáz ezer ember hallgatta meg, hatvanezer ember vonult fel, félmillió tapsolt és helyeselt s harmincemillió fedezte akaratát és diktátumait titkos szavazatával és meggyőződésével. Kell-e más bizonyíték, hogy ő az elhivatott, leintől küldött letéteményese az egyedül üdvözítő igazságnak, hogy ő a jóra és helyesre vezérő kalauz, akit követni kell? Harmincemillió ember helyeselt — ki az ördög kíváncsi, hogy minek helyeselt? nyilván valami napnál világosabb, nyilvánvalóságnak helyeselt, ha egyszer ilyen sokan voltak, harmincemillió ember csak nem téved egyformán és egyöntetűen? S ha mégis odafigyelünk, ki derül, hogy maga a diktátor is csak ezt tartja fontosnak: évek óta alig hallunk tőle egyebet, mint erre a harmincemillióra való hivatkozást, mint az ő igazának bizonyítékát, csak az a furcsa, hogy velük, a harmincemillióval szemben is ez az ő legfőbb érve és titoktartója, amiben a logika vastörvénye némi szarvasokoskodást szimatol.

*

De ettől eltekintve is egy kis bibije van a dolognak. A nagy sikertől megrészegült önzetét csak abból a feltevésből lehetne megérteni, hogy harmincemillió embert nehezebb meggyőzni, mint például egy embert. Ez azonban goromba tévedés. Sajnos az az igazság, hogy egy embert sokkal nehezebb meggyőzni, mint harmincemilliót. Őszinte óráiban a diktátor maga is jól tudja ezt, minap ovastam egy bizalmas beszélgetését, amiben elárulta szó noki sikerének titkát: ő úgy beszél, ahogya legegyszerűbb emberek legegyszerűbb szellemi szükséglete kívánja. Csak az a baj, kérem szépen, hogy sokszor év tapasztalata szerint a legegyszerűbb ember legegyszerűbb szellemi szükséglete nem az igazság volt, hanem a babona és illúzió, különben hogy lehetne megérteni, hogy évezredek kereszttűi nem harmincemillió, hanem háromszázmillió ember

A nemzeti-parasztpártban

Bonyodalmak robbantak ki Calinescu ellenjelentése körül

Maniu erőlyesebb magatartást vár a párttól és részt vesz a Babes-ünnepségen, melyet a nemzeti-parasztpárt bánsági szakadárjai rendeznek

Kinek higgyen az ellenzék: Tatarescunak, aki békejobbot nyújt, vagy Bratianu Dinunak, aki harci riadót fuj?

Bukarest, november 21

A fővárosi lapok hosszú beszámolókat közölnek Bratianu Dinu targovistei beszédéről, melyet előző számunkban már ismertettünk. Ujabb jelentés szerint a pártelnök szenzáció jelével ható kijelentéseinek értelmét három pontban lehet összefoglalni. 1. Bratianu nyitl harcot akar a nemzeti-parasztpárttal. 2. A parlamenti bizottságot kivizsgáló és nem bírói fórumnak tekinti. 3. A Skoda-ügy legfontosabb dokumentumait megsemmisítették. Ennek dacára a felelősséget, illetve a bűnösséget meg lehet állapítani, szerinte ugyanis bűnügyi téren a föltevésnek is döntő szerepe lehet.

Egyes ellenzéki körökben rámutatnak arra a nagy ellentmondásra, ami a miniszterelnök és a pártvezér álláspontja között mutatkozik. Tatarescu a parlament megnyitása alkalmával ugyanis kijelentette, hogy a béke olajágával közelíedik az ellenzék felé. Ezzel kapcsolat-

ban régi anekdotát elevenítenek fel. Előtt mintegy 30 évvel elkeseredett harc robbant ki az ellenzék és a kormány között. A miniszterelnök, aki már unta az állandó csatározásokat, fegyverszünetet akart s egy parlamenti ülésen hatalmas beszédet vágott ki és bejelentette, hogy ő és kormánya a béke olajágával közelídik az ellenzék felé. Mire felállt az egyik szellemességéről közismert ellenzéki képviselő és mély reverenciával így válaszolt:

— Az ágot látjuk, de nem látjuk rajta az olajbogyókat...

Valahogy így néz ki a jelenlegi helyzet is. Tatarescu minden alkalmat megragad, hogy békeszándékát hangoztassa,

ugyanakkor a párt elnöke egészen megmagyarázhatatlanul harci riadót fuj és nyíltan hadat üzen annak a pártnak, mely a májusi kormánykrisis alkalmával, ha nem is önzetlenül, de mégis meg-

tette a távozásra ítélt liberális rezsimet.

De, ha politikai vonatkozásban nem is beszélhetünk háláról, az észszerűség kívánja, hogy az uralmon levő párt az ellenzék legszámottevőbb csoportjával szabályos kapcsolatokat tartson fenn. Ezt nemcsak a kormány érdeke parancsolja így, hanem a demokratikus parlamentarizmus, melynek Romániában kész legfőbb tartóoszlopai: a liberális és a nemzeti-parasztpárt. A harcnak, amely most kezdődik, csak azok a csoportok látják hasznát, melyek lapjaikban

nyíltan a demokrácia számlájára írják a Skoda-botrányt

Szüksége van arra a kormánypártnak és ugyanakkor az országnak, hogy újabb kannibál látványosságokkal kiöljék a választótömegek lelkéből azt a kevés bizalmat is, ami a mai rendet képviselő pártok és azoknak vezetői iránt még megmaradt?

Bratianu Dinu szerint a föltevésnek is lehet bizonyító ereje

A hivatalos jelentés körül keletkezett sajtóvita még mindig nem ült el. A Lup-ta mai száma Negulescunak, a bukaresti egyetem alkotmányjogi tanárának a nyilatkozatát közli. A nagyhirű jogász „zavarosnak és nem meggyőzőnek” minősíti a jelentést. Birói eljárás alapját nem köpezheti, mert a vádjait föltevésekre és nem meggyőző bizonyítékokra építi.

Negulescu veszedelmesnek tartja a kölcsönös vádaskodást, ilyen játékra a mai idők nem alkalmasak.

— Az uralkodó osztály — jelenti ki — önmagának ússa meg a sírját, amikor készakarva azoknak a bizalmi kapcsolatoknak a fölbonolásán dolgozik, melyek a tömegeket még hozzáfűzik.

— A mai időkben, amikor a parlamentarizmus ellen vádak hangzanak el, nem észszerű, hogy az illetékesek újabb gyöngegekkel táplálják a közhiedelmet.

hite és meggyőződése volt, hogy a föld egy nagy teknősbéka s hogy az ember egyenes leszármazottja a kilencfejú kísértetnek. Holott a föld egy közönséges bolygó és az ember a majom leszármazottja; de az első, aki erre rájött s aki éppen ezért már nem volt majom, hanem ember volt, csak nagy ügyvel-bajjal s ugyszolván egyenkint tudta meggyőzni a többieket.

Furcsa, fordított krisztusi cselekedet, a

Az Adeverul különösnek tartja a liberális párt elnökének álláspontját, hogy a föltevésnek is bizonyító erejük lehet. A lap szerint csak abban az esetben lehetne elfogadni ezt a tételt,

ha kétségen kívül beigazolódnék, hogy a bizonyítékokat tényleg eltüntették.

Ami pedig Bratianunak „egyes politikuskok hirtelen meggazdagodására” tett célzásait illetik, a lap meggyzi, hogy a nemzeti-parasztpártnak is bizonyára elég dokumentum áll rendelkezésére, melyeknek segítségével rávilágíthat a multbeli liberális kormányok működésére.

1500, vagy „csak” 800 millióval károsodott az ország?

Másik cikkében a lap hosszasan foglalkozik azokkal az ellentmondásokkal,

diktátoré. Jézus öt hallal ötezer embert elégitett ki. A diktátor programjától pedig, ami harmincemillió embert tökéletesen kielégít, mint szellemi tápláléktól, éhesen marad az az öt ember, aki ma Európa lelkihiányosságait és lelkiismeretét képviseli, szétszórva a világon, mint az egyénben kifejezett s az egész emberiség érdekét felismerő Belátás és Megértés utolsó mohikánjai.

melyek a két jelentés szembeállítására folytán mutatkoznak. Ennek magyarázata, egyesek szerint, a vizsgálóbizottság felelőtlenségében keresendő. A bizottság elmulasztotta kikérni a szakértők véleményét. Így áll elő az a helyzet, hogy míg Bentoiu jelentése szerint az államot másfélmilliárd lej károsodás érte, addig a hadügyminisztérium szakértői

csak 800 millió lej különbséget állapítottak meg, ami természetesen nem csökkenti a felelősséget.

— Bentoiu műve — állapítja meg a lap — a magánvádat képviselő ügyvéd vádbeszéde. Van benne szónoki lendület, újságírófogás, ügyvédi ékesszólás, csak éppen a birói hideg ítélőképeség hiányzik belőle.

Bonyodalmakhoz vezethet Maniu temesvári útja

Maniu Gyula Bukarestből Színájára utazott, ahonnan kedden este Temesvárra megy Babes Vince szobrának leleplezésére. A Curentul szerint Maniu nincs megelégedve a pártvezetőség szombat este kiadott hivatalos kommunikációjával, melynek hangját túl enyhének tartja. A volt pártelnök

Calinescu ellenjelentését sem tekinti

Tessék kívánni s eltenni!

10. sz. SZELVÉNY a B. L. novemberi regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 db novemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényátárának 1934 november havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszolgáltatásuk Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Caiea Moșilor 59), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Caiea Griviței 10). Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniük, a 4 lej befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

olyan válasznak, amelyet a hivatalos jelentés megérdemelt volna,

továbbá Vajdára is neheztel miatt, hogy nyilatkozatában csak Popovici Mihályt tartotta szükségesnek megvédeni és nem érintette a Cihosky és a Boila Romulusz ellen emelt vádat. A lap úgy tudja, hogy Maniu különösen tartja Lupu dr. feltűnő hallgatását, holott az ő emlékeztetés interpellációja következtében robbant ki a Skoda-botrány s illő volna, hogy legalább most keljen védelmére a nemzeti-parasztpárt ártatlanul meghurcolt tagjainak. Maniunak az a benyomása, hogy Lupu várákózási álláspontja helyezkedett és mostani magatartása kapcsolatban van azokkal a bizalmas tárgyalásokkal, amiket a nyáron folytatott különböző politikusokkal.

Tekintettel arra, hogy az ellenjelentés Mihalache utmutatása szerint készült el, Maniu nyilvánosan is kifejezésre juttatott neheztelése alkalmas arra, hogy a párt kebelében újabb bonyodalmakat idézzon elő. Növeli a belső nehézségeket az a körülmény is, hogy a temesvári ünnepségei Bocu Szever rendezői, akit a párt vezetősége tudvalevőleg kizárásra ítéltek azok miatt a támadások miatt, melyeket a volt tartományi igazgató egyfelől Mihalache, másfelől Vajda ellen intézett. Ha tehát Maniu részt vesz a szoborleplezésen,

ennek tüntető jellege lesz Bocu Szever mellett és egyben a pártvezetőség ellen.

A probléma annál kényesebb, mivel Bocu az ünnepségtől függetlenül gyűlést hívott össze a bányász szakszervek Klubjába és meg nem erősített hírek szerint Maniu azon is megjelenik, bár a nemzeti-parasztpárt főtájkarsága ma kiadott kom-münikéjében ismét hangsúlyozza, hogy Bocu Szever, kizárása következtében, semmilyen kapcsolatban nem áll a párttal és teljesen jogtalanul használja fel a párt nevét, amikor csoportját a nemzeti-parasztpárt bányász tagozatának nevezi.

— Ha Maniu — írja az Adeverul — megjelenik a politikai gyűlésen, az esemény különös jelentőséget kap, mert senki sem fogja elhinni, hogy a volt miniszterelnök Bocu kedvéért tette azt a lépést.

Politikai körökben szokatlannak tartják Maniunak azt az elhatározását is, hogy a Babes-ünnepségről nem utazik haza badacsonyi birtokára, hanem hosszabb tartózkodásra Bukarestbe megy.

Calinescu meginterjúvolja a kormányt az időszaki bizottságok ügyében

Ma összeállították a válaszfeliratát javaslat szerkesztőbizottságának a névsorát. Elnöknek Demetrescu Braila képviselőt, alelnöknek pedig Donescut, Bukarest főpolgármesterét választották meg.

Calinescu Armand volt belügyi alminiszter értesítette a Ház elnökét, hogy interpellációt intéz a kormányhoz az 1934 március 18-iki törvény végrehajtása ügyében. A következő kérdésekre kér felvilágosítást: hány választást ejtettek meg, hány tanácsot iktattak be hivatalába és hány megyei, városi és községi időszaki bizottság működik jelenleg?

Általános vélemény szerint Calinescu interpellációja a nemzeti-parasztpárt kormányellenes harcának legelső parlamenti fegyverténye lesz.

Manolescu-Strunga legújabb „bombája”

Ingyen helyiséget és személyzetet bocsát a külföldön ismert román exportőrök rendelkezésére

Megkezdődnek a kereskedelmi tárgyalások Románia és Csehszlovákia között

Bukarest, november 21.

Az új külkereskedelmi rendszer életbeléptetése szükségessé tette, hogy Románia újból tárgyalásokat kezdjen mind azokkal az államokkal, melyekkel üzleti összeköttetésben áll. Tegnap megérkezett Bukarestbe a csehszlovák küldöttség, melynek vezetője a mai nap folyamán hosszasan tanácskozott Manolescu-Strunga miniszterrel. Jugoszlávia részéről Dimitrievici kereskedelmi miniszter jön Bukarestbe, hogy a két ország közötti új kereskedelmi szerződés megkötését előkészítse.

Manolescu-Strunga november 25-én európai körútra indul. Először Berlinbe

megy, majd onnan Varsóba, Prágába és Brüsszelbe

A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a román kivitel fellendítése érdekében mindazoknak, akik komoly külföldi kapcsolatokkal rendelkeznek, helyiséget és személyzetet bocsát rendelkezésére és más megkönnyítésekkel is segítségükre lesz, hogy a román termékeket a külföldi piacokon minél nagyobb mennyiségben tudják elhelyezni. Az Adeverul szerint Manolescu-Strunga intézkedett, hogy a vámraktárakban visszatartott, körülbelül másfélmilliárd lej értékű képviselő árukat a vámhatóságok bocsássák a tulajdonosok rendelkezésére.

TYUKSZEMEK

Ha lábal fáznak és tyúkszemek szűnnek, marnak és égnek, tegyen a vízbe Saltrates Roddelt, míg az úgy néz ki, mint a tej. Ha lábat ebbe a tejbe fürdöbte teszi, a felszabaduló oxigén, mely a gyógyító sókat magával viszi, behatol a pórusokba, üdíti és gyógyítja a bőrt és a szöveteket. Az égés és viszketés megszűnik. A vérkeringés teljesen helyreáll és Ön ismét teljesen jól érzi magát. A tyúkszemek megpuhulnak, úgy hogy gyökerestől, mindenestől kivetheti őket. A horzsolások meggyógyulnak, a duzzadások eltűnnek. Egy egész számmal kisebb cipőt hordhat. A Saltrates Roddelt a gyógyszerárak mindenütt árúsitják. Az ára csekély.



Az új „genfi nagyhét”

A jugoszláv lépés erősen izgatja a népszövetségi köröket

Csak a hét végén nyújtják be a jugoszláv jegyzéket a marseillei merényletért való felelősség ügyében

Feszültség Belgrádban és Genében

Genf, november 21.

A Népszövetség körei hétfő óta hirtelen mozgalmassá váltak és — a Havas-ügynökség megjelölésével szólva — kezdetét vette Genf új nagy hete. A vezető diplomaták jórésze már hétfőn megérkezett és megjelent a népszövetségi palotában: Henderson, Litvinov, Eden angol főpecsétör, Titulescu, Benes, Jeltics, Tefvik Rüsdü bej és Massigli francia főmegbízott. Laval francia külügyminiszter hétfő éjjel egy negyed 10 órakor kelt utra Párisban és kedden reggel érkezett Genfba. Elutazása előtt hosszasan tárgyalt Flandin miniszterelnökkel, főleg a Saar-kérdésről és a marseillei merénylet ügyéről.

Tekintettel arra, hogy kedden délelőtt fél 11

órákor összeült a leszerelési értekezlet elnöki tanácsa, délután 4 órákor pedig a Népszövetség rendkívüli közgyűlése, tekintélyes számú diplomata jött össze s kezdte meg a bizalmas megbeszéléseket. Henderson behatóan tárgyalt az amerikai és a szovjetmegbízottal a leszerelés ügyének további sorsáról, míg a közgyűlés résztvevői azzal a jelentéssel kapcsolatban tanácskoztak, amelyet a kiküldött népszövetségi bizottság a Paraguay és Bolívia közötti háborús viszály elsimításának módozataira vonatkozólag terjeszt elő.

Az érdeklődés középpontjában azonban Jugoszláviának és a kisantantnak a marseillei merénylet ügyében teendő lépése állott.

felbonthatatlanságáról beszélt és helyeselte Jugoszláviának azt a törekvését, hogy a nemzetközi terrorizmust irtsák ki. Másrészt egy állam joggal utasíthatja vissza, hogy a vádlott szerepében a Népszövetség elé állítsák és ráadásul úgy, hogy a vádat a legteljesebb nyilvánosság előtt olvassák a fejére. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, — írja a lap, — hogy Gömbös készséggel hozzájárult az ügynek a Népszövetség elé való terjesztéséhez, de csak ha a vizsgálat már teljesen befejeződött. Ezért a kisantant helyesebben járna el, ha időt engedne és nem tévesztene szem elől azt sem, hogy a nyugati nagyhatalmakkal való együttműködés révén sokkal több eredményt lehetne elérni.

A Morning Post szerint a jugoszlávok úgy sejtik, hogy a nagyhatalmak már megegyeztek a marseillei merénylet kapcsatos vi-

A három kisantant-külügyminiszter

A három kisantant-külügyminiszter és török kollegájuk — amint már jelentettük — délután 4 óráig tanácskoztak és elhatározták, hogy egységes politikát követnek és fenntartás nélkül támogatják a Népszövetséghez benyújtandó délszláv panaszt. A tanácskozásról nem adtak ki hivatalos jelentést, utána azonban Titulescu kijelentette, hogy a kisantant-államok szövetsége felbonthatatlan.

— Teljesen egyetértünk a belgrádi kormány erőfeszítésével — mondotta Titulescu — és ki akarjuk irtani a terrorizmust.

Később Benes külügyminiszter a délszláv panasz ügyében Avenol népszövetségi főtájkárral folytatott megbeszélést. A hétfői értekezleten hozott határozatokat kedden délelőtt előterjesztették Laval francia külügyminiszternek.

A Reuter-ügynökség szerint

a délszláv kormány, illetőleg Jeltics külügyminiszter csak csütörtökre, vagy pénteken nyújtja át jegyzékét a népszövetségi titkárságnak és kijelenti abban, hogy Jugoszlávia és Magyarország között a békét fenyegető helyzet állott elő.

Kéri a Népszövetséget olyan lépések megtételére, amelyek alkalmasaknak látszanak a fenyegető helyzet elhárítására. A három kisantant-külügyminiszter — amint a Reuter tudja — az eljárásban is megegyezett erre nézve azonban még tanácskoznak előbb Lavalal is. Biztosra vehető, hogy az ügyet a népszövetségi tanács következő ülésén tárgyalják, amely január elején ül össze és ülésezn fog a január 13-án végbemenő saar-vidéki népszavazás egész ideje alatt.

A genfi lapok úgy értesülnek, hogy Jugoszlávia egyelőre csak egyszerű jegyzéket nyújt a Népszövetség főtájkárának és kéri, hogy a következő tanácsülés napirendjére tűzzék ki a marseillei merénylet kapcsolatos felelősség kérdését. Jugoszlávia azonban fenntartja ma-

gának a jogot, hogy később a Népszövetséghez emlékiratot intézzon, amely tartalmazni fogja az összes bizonyítékokat, ideértve a rendelkezésre álló fényképeket is.

MIT IRNAK A PÁRISI ÉS LONDONI LAPOK

A párisi lapok genfi tudósítói behatóan foglalkoznak a jugoszláv lépés kérdésével. Az Oeuvre tudósítása szerint a hétfői értekezleten Jeltics közölte, miszerint a jugoszlávai közhangulat nem tűrné meg, hogy a történekről a Népszövetség előtt mindössze egyszerű jelentést tegyen. A jugoszlávai közhangulat Jeltics szerint, annyira izgatott, hogy egy ilyen tulesyszerű lépés a kormány helyzetét is megingatná. Ezért, a lap szerint, Jugoszlávia annyit mindenesetre követelni fog, hogy Magyarországot részesítsék megróváásban. Ha ezt nem sikerül elérnie, akkor olyan lépésekre ragadtathatja magát, amely a béke szempontjából aligha lesz üdvös.

Az Echo de Paris úgy tudja, hogy a jugoszláv jegyzék szövegét csak akkor öntik végleges formába, miután Titulescu tájékoztatta róla Lavalt és megkapta a francia külügyminiszter hozzájárulását. A jugoszláv lépést különben nemcsak Tefvik Rüsdü bej, hanem Litvinov is teljes mértékben helyesli.

Az angol sajtó most is óvatosan és megnyugtató szándékkal kezeli az ügyet. A Daily Telegraph rámutatott arra: nem meglepő, hogy a hétfői értekezlet után Titulescu a kisantant

— Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyheségét csakhamar megszünteti.

szálykodás békés elsimításában és ezért Jugoszláviának fel kellene áldoznia „jogos érdekeit” Franciaország nagyhatalmi szempontjai érdekében. Franciaország ugyanis most sokkal fontosabbnak tartja az olasz-francia viszony rendezését, semmint ennek lehetőségét elgáncsolni engedje.

FESZÜLT LÉGKÖR BELGRÁDBAN

A belgrádi sajtó feszült érdeklődéssel várja a genfi fejleményeket. A Vreme genfi tudósítója szerint egyes népszövetségi körökben furcsálják, hogy Olaszország rosszalja a terrorizmus ügyében teendő kisantant-lépést. A tudósítás utal arra, hogy hasonló esetben Olaszország másként járt el. Amikor Albániában meggyilkoltak egy olasz tábort, ahelyett, hogy a Népszövetséghez fordult volna, a görög vízekre küldte hadiflottáját s bombázta Korfu szigetét.

Genfben a helyzetet még mindig igen aggasztónak ítélik meg.

Az őszi ültetés biztos sikerrel jár!

Gyümölcsfák, rózsák, bokrok, szőlőültvények faj- és árjegyzékét kívánatra díjmentesen megküldük.

AMBROSI, FISCHER & Co.

AIUD-NAGYENYED.

Megkezdődött a Népszövetség rendkívüli ülészaka

Genf, november 21

A leszerelési értekezlet elnöki tanácsa Henderson elnökletével zárt ülést tartott. Megnyitó beszédében Henderson megemlékezett Sándor király, Barthou, Dollfuss és Dovgalevskij párisi szovjet-követ haláláról, majd kifejtette, hogy véleménye szerint hozzá kell látni az egyezmények kidolgozásához, azokban a kérdésekben, amelyekben megegyezés jött létre, így a fegyverkezés és hadianyaggyártás és kereskedelem ellenőrzése tekintetében, továbbá, hogy az államok hadügyi költségvetését tegyék nyilvánossá és létesítsenek állandó leszerelési bizottságot.

Az Egyesült Államok nevében Hugh Wilson megbízott szólalt fel, indítványozva egy központi szerv felállítását a fegyverkezés és hadianyagszállítás ellenőrzésére. Litvinov attól tart, hogy az értekezlet munkája nem lesz eredményes, amíg a határozatokhoz egyhangú hozzájárulás szükséges. Újból indítvá-

nyozza egy béke és biztonsági bizottság létesítését. Ezzel kapcsolatban kisebb összetűzése támadt Hendersonnal, aki kijelenti, hogy semmilyen körülmények között sem egyezik bele a leszerelési értekezlet megszüntetésébe. Litvinov kijelentette, hogy nem akarja a leszerelési értekezlet megszüntetését, hanem indítványával minél több lelket akar vinni a leszerelési gondolatba. A tanács ezután elfogadta Henderson munkatervét.

Laval francia külügyminiszter délelőtt fogadta Jefticsét, délből pedig együtt ebédelt Titulescuval és Benessel.

A délután 4 órakor megnyitott rendkívüli népszövetségi közgyűlést Benes elnök vezette be. Kezdetben emlékezett meg Sándor király és Barthou tragikus haláláról, amiért Jeftics és Laval mondott köszönetet. A megnyitó ülés ezzel véget is ért.

A londoni Morning Post genfi tudósi-

tójának értesülése szerint Japán példájára

Jugoszlávia elhatározta, hogy kilép a Népszövetségből, ha lépése nem találja megértésre.

A kisantant-külügyminiszterek és Teofik Rűsdi bej a napokban még több megbeszélést folytatnak, mielőtt a jugoszláv jegyzék benyújtására kerülne a sor.

MERÉNYLET KÉSZÜLT
BENES ELLEN?

Nizzában letartóztattak egy Kisch Ladislav nevű csehszlovák állampolgárt, aki ellen az a gyanú merült fel, hogy merényletet készített elő Benes ellen. Kischet kiutasították Franciaországból, miután semmi bizonyítékot nem találtak arra nézve, hogy terrorista lenne. Az a feltevés, hogy Benes ellen merényletet akart elkövetni, a párisi lapok szerint csak a cseh rendőrség képzeletének a szüleménye.

Örízetbe vettek egy csodarabot

Budapest, november 21

A rendőrség több feljelentés alapján örízetbe vette Friedländer Mandel csodarabot és fiát, akik Nagyváradról érkeztek Budapestre. Friedländer állítólag unokaöccse a híres olasz-lisztkai csodarabbinak. Kuruzslás miatt eljárás indult ellene.

Hintó helyett gépkocsin ment az angol király a parlamentbe

London, november 21.

Kedden délből a hagyományos külsőségekkel megnyitott az angol parlament negyedik ülészaka. V. György király ünnepi diszmenetben vonult a parlamentbe, minthogy azonban az idő rendkívül ködös és nedves volt, nem hintón, hanem gépkocsin. Ez volt az első eset az angol történelemben, hogy a király autón vonult a parlamentbe. Trónbeszédében a király Anglia békeszeretét hangoztatta.

Tenyészállatokat vásárolnak Magyarországon a Bánság részére

Kaposvár, november 21.

A temesvári mezőgazdasági kamara megbízottai napok óta járkák a Kaposvár környéki községeket és tenyészállatokat vásárolnak, amelyeket a román állam a bánsági kistenyésztőknek ad majd ki. Hatvan telivér siementáli üsző vételéről van szó, darabonként 5 ezer pengőért. A vételár felét az átvételkor fizetik. A háromtagú bizottság egész héten Kaposvár környékén marad, a vétel azonban már biztosítottnak tekinthető.

A budapesti egyetemi hallgatók ismét tüntettek a legitimisták ellen

Budapest, november 21.

A legitimisták hétfőn este Ottó-vacsora néven fényes diszlakomát rendeztek a Vigadóban. Az ünnepi pohárköszöntőt Cziráky József gróf tartotta, hangoztatva azt a reményét, hogy Buda várában nemsokára megkoronázzák Ottó királyfit. A lakoma alatt az utcán nagyobb csoport antilegitimista diákság verődött össze s tüntetni kezdett, komolyabb rendezésre azonban nem került sor, mert a Vigadó környékét erős rendőri készültség tartotta megszállva. A rendőrség mindössze négy zajongót állított elő.

Zavoianu ezredes szenzációs vádja szerint:

Micescu fővárosi ügyvédet politikai ellenfelei tették el láb alól

Bukarest, november 21.

Szenzációs beadványt intézett a bukaresti ügyészséghez Zavoianu nyugalmazott ezredes, a feloszlott Vasgárda egyik vezető tagja. Az ezredes nem kevesebbet állít, minthogy a 2 nappal ezelőtt elhunyt Micescu Dumitru bukaresti ügyvédet politikai ellenfelei mérgezték meg és ezért kéri a holttest felboncolását.

A szokatlan panasz a főváros politikai körében óriási feltűnést keltett. Micescu Dumit-

runak ugyanis kiterjedt előkelő rokonsága él Bukarestben és testvéröccse volt Istrate Micescunak, a nagyhirű jogásznak. Az elhunyt ügyvéd a legutóbbi időkig nem foglalkozott a politikával. Halála előtt pár hónappal azonban szélsőséges pártállású politikuskok kezdték barátkozni s állítólag közelebbi kapcsolatok fűzték a feloszlott Vasgárda vezetőihez.

A fővárosban nagy érdeklődéssel várják, hogy a beadvánnyal szemben milyen álláspontra helyezkedik az ügyészség.

Maniu Erdélyben akarja kiépíteni a kormánybuktató harc legfontosabb hadállásait

Franasovici miniszter lapja támadja a H-csoportot

Bukarest, november 21.

Az Adeverul hosszasan foglalkozik a nemzeti-parasztpártban támadt nézeteltérésekkel. A lap úgy vélekedik, hogy Maniu és Mihalache között csak a harc módszerei tekintetében mutatkoznak véleménybeli különbségek. Maniu szerint a kormány megbuktatásának döntő jelentősége van a kormányutódlás szempontjából. Szerinte a Skoda-ügyet minél előbb likvidálni kell, mert a további vita és az esetleges bírósági tárgyalás lehetetlenné teszi ké-

sőbb, hogy a nemzeti-parasztpárt átvegye a hatalmat.

A lap azt írja, hogy Maniu a jelentést nyílt kihívásnak tekinti, melynek éle első sorban Erdély ellen irányul, tekintettel arra, hogy mind a két vád alá helyezett politikus erdélyi származású.

A harenak tehát, amit a nemzeti-parasztpárt indít a kormány ellen, legfontosabb hadállásait Erdélyben kell kiépíteni. Állítólag Vajda is ezen a véleményen van.

Memorandum megy a pártelnökhöz

Politikai körökben élénken kommentálják Franasovici miniszter Turnu-Severinben megjelent lapjának cikkét, mely élesen támadja a liberálisok H-csoportját. Belföntes helyen úgy tudják, hogy a kormánypárt turnu-severini tagozata memorandummal fordul a pártelnökhöz és kéri fogja a párt valamennyi ehhez hasonló alakulatának a feloszlását.

BRATIANU JONEL HALÁLÁNAK ÉVFORDULÓJA

Bratianu Jonel halálának hetedik évfordulóját nemzeti ünnep keretében akarja megülni a kormány. Az ünnepségre meghívták az összes pártvezéreket és a diplomáciai testület tagjait.

EGYHETI UJABB HALASZTÁST
SZENVED AZ ÚJ KÜLKERESKEDELMI RENDSZER ÉLETBE-
LÉPTETÉSE

A kereskedelmi minisztérium közli, hogy az

új külkereskedelmi rendszer életbeléptetését egy héttel ismét elhalasztja.

Tatarescu az uralkodónál

Tatarescu miniszterelnök ma kihallgatáson jelent meg az uralkodónál és beszámolt a belpolitikai helyzetet újabb fordulatáról. Politikai körökben olyan hírek terjedtek el, hogy a kormány helyzete az utóbbi napokban erősen megszilárdult. A miniszterelnök előtt Titeanu belügyi alminiszter és Donescu bukaresti főpolgármester voltak az uralkodónál.

A LEJ KÜLFÖLDÖN

Budapest 3.42—3.46, Prága 16.97 és fél, London 497, Bécs 2.88—2.92.

Svábhgyei Szanatórium

(Budapest centrumától 12 percre)
subalpin (430 méter) diétás gyógyintézet

Már heti 140 pengőért
tökéletes szanatóriumiel-
lást nyújt orvosi fel-
ügyelettel. 5-szöri étke-
zéssel, vízkurával, fűtés-
sel együtt

A legideálisabb őszi-téli üdülőhely.

A csikmegyei tanács érdekes ülése

Csikszereda, november 21

Csikmegye tanácsa hétfőn tartotta rendes őszi közgyűlést dr. László Dezső elnökletével. Érdekesebb határozatok és indítványok a következők:

A tanács egyhangúan jóváhagyja az állandó választmány azon intézkedését, miszerint 800 ezer lej adóhátralékot közmunkával dolgoztatott le.

A tanács titkos szavazattal a megyei egészségügyi bizottságba Antal Áron, a megyei iskolaszékhez dr. Ábrahám József és a sorozó bizottságba Vlad Izidre és Adorján Imre tanácsosokat küldi ki.

A megyei tűzrendészeti és a vármegyei hivatal szervezetéről és működéséről elkészített szabályrendeleteket bizottság elé utalták, hogy azokat vizsgálja felül, a szükséges intézkedéseket tegye meg és a tavaszi közgyűlésre terjessze elő.

Az indítványok során dr. Poenariu tanácsos széleskörű intézkedéseket sürget, hogy a vármegye útjait és hidjait szedjék rendbe. Különösen az idegenek által feltünően látogatott Egyesítő felé vezető balánbányai út javítása sürős, mert azon ma holnap csak repülőgéppel lehet közlekedni.

A vármegyei tanács sorozza célkitűzései közé a falvak villanyvilágítását. Hasson oda, hogy a fűrészgárak tisztaságát áron lássák el a lakosság ilyen irányú szükségletét. Az árvízveszélyes területeken szabályozzák a folyók medrét, mert türethetetlen valami, hogy minden árvíz alkalmával felbecsülhetetlen károk keletkezzenek, holott ezeket aránylag kevés költséggel, idejében meg lehet akadályozni.

Utasíták a községi tanácsokat, hogy a hol szükségét érzik, az elsőrendű közszükségleti cikkek árait szabályozzák. Ne forduljon elő a jövőben, hogy a községek 50, sőt magasabb százalékkal drágábbak legyenek, mint a városok.

Dr. Nagy Jenő elmondja, hogy Alsóik 40 ezer lakosa postajárat nélkül áll. A karékossági okokból beszüntették a régi rendszert. Most Csikszeredából autóbusszon küldik a postát s ezzel elérték azt, hogy a Csikszentmártonon az öt kilométer távolságra fekvő Csikbánkfalvára feladott levél kikézésítésre négy napot vesz igénybe. A vármegye forduljon a postavezérgazatósághoz, hogy szüntesse meg ezt a lehetetlen állapotot.

Sass Antal római katolikus plébános a felekezeti magyar iskolák kétségbeesítő sorsát vázolja. Az állami tanügyi közegek a beiratás után sem hagyják békében a magyar iskolákat. Növendékeiket törvénytelenül parancsolják át az állami iskolákba. A szülők nem teljesítik a szabad iskoláztatás jogát durván sértő intézkedéseket, mire megbírságolják őket. Csiksesicsóban 117 szülőt sujtottak 100 ezer lej bírsággal az utóbbi napokban. Intézkedést sürget a bírságok megsemmisítése és a szabad iskoláztatási jog tiszteletben tartása érdekében.

Dr. Otetea Valér főispán válaszában kifejti, hogy az elhangzott indítványokat az állandó választmány legközelebbi ülésén részletesen megtárgyalják és sürgős intézkedéseket tesznek.

CULBERTSON

A Kontrakt Bridzs második kék könyve

Utálással a „Pesti iskola” eltéréseire
Magyarra átdolgozta: KENÉDI SANDOR

A 330 oldalas könyv ára 103.— Lei

Kapható a

Brassói Lapok Könyvosztályában

Brassó, Kapu-utca 56—58, az udvarban.

VALLANAK A SZENTJÓBI GYILKOSOK

Tisztázódik a két démon
borzalmas szerepe

Nagyvárad, november 21.

Kedden reggel 9 órakor a nagyváradai törvényszék esküdtermében hatalmas érdeklődő közönség előtt folytatták a szentjóbi kettős gyilkosság főtárgyalását.

Nyomban a tárgyalás megnyitása után Tar Piroska kérte, hogy újra hallgassák ki, mert Tóth Juliska hétfői vallomásaiban több valótlanosságot mondott, melyekre szeretne felvilágosítást adni.

Tóth Juliskához intézett még néhány kérdést a bíróság elnöke.

— Kitél kapta a revolvert?
— Lenti András gazdálkodótól.
— És a golyókat?
— Benne voltak a revolverben.
— Kinek adta oda a revolvert?
— Fitz Pelbárt Józsefnek.
— Mondotta azt is, hogy használja a revolvert, ha nem boldogul Retekéknél a morfiomos borral?
— Nem mondtam.

Ezután Fitz Pelbárt József kihallgatására került sor.

— Bűnösnek érzi magát? — kérdezi az elnök.

— Igen — feleli alig hallhatóan a vádlott.
— Mondja el, hogyan jutott erre az utra — biztatja az elnök és a vádlott akadózó hangon elmondja a kegyetlen rablógyilkosság előzményeit.

— Rendes ember voltam, szerettem családomat. Megismerkedtem Tar Piroskával és akkor megváltozott minden. Barátaimmal borozgattam és mulatozásainknál többször megjelent Tar Piroska is. Szerelmes lettem a nőbe, majd olyan boldogjává váltam, hogy elhagytam érte családomat, amikor a szeretőm lett.

— Ki ismertette magát a gyilkosság teremtésénél?
— Tar Piroska és Tóth Juliska.
— Hogyan történt a gyilkosság?
— A két nő morfiomos bort adott ide és utnak indítottak. Azt mondták, hogy Retekéknél, mint borkereskedő jelentkezzünk. A terv az volt: kóstitassuk meg a bort Retekével és a fiával, ha elaludtak, akkor vegyük el a pénzüket.

A nők a felbujtók

Bíró Károly is azt feleli az elnök kérdésére, hogy bűnösnek érzi magát. Elmondja, hogy Tóth Juliska biztatására keveredett az ügybe.

— Tar Piroskát ismerte azelőtt is?
— Nem. A csendőrségen láttam először, miután letartóztatták.

— Mondotta Tóth Juliska, hogy gyilkolják meg Retekéket?
— Nem mondtotta.

Az elnök ingerült hangon szól rá.
— Maga a vizsgálóbíró előtt az ellenkezőjét vallotta.

— Akkor nagyon zavart voltam.
— Ki adta a revolvert?
— A bábasszony. Ő tanított meg hogyan kell bántani vele.

Bíró Károly ezután Fitz Pelbárt vallomása-hoz hasonlóan elmondja, hogyan kaptak utasítást felbujtójuktól a 80 ezer lej megszerzésére, hogyan indultak el és hogyan kezdődött a dulakodás.

— Egyszer szurtam bele a fiuba — mondja. Érdekes fordulatot vesz itt a tárgyalás. A

— Ki fogadta fel Bíró Károlyt és Kocsis Józsefet?

— Tar Piroska és Tóth Julianna — hangzik ismétlenül a vád a két felbujtó ellen.

Fitz Pelbárt drámai részletekkel sűrűn tele-szótt vallomásában mondja el, hogyan indultak el hárman — Bíró Károlyval és Kocsis Józseffel — mint állítottak be Retekékhez.

— Szívesen fogadtak — mondja, megízlelték a bort, amely különösen Retek Józsefnek nagyon ízlett. Az öregasszony azonban, amint megkóstolta, felugrott és eldobta a poharat: „Ez a bor mérgezett!” — kiáltotta. Bíró nekiugrott és dulakodni kezdett az öregasszonnyal, az kétségbesetten sikoltozott. Leütötték a lámpát, a szobára sötétség borult. Erre én úgy megijedtem, hogy kiszaladtam az udvarra és nem tudom, mi történt azután. Az udvaron vártam meg társaimat, akik mintegy tíz perc múlva jöttek. Hazafelé indultunk. Bíró Károly és Kocsis József magukba mélyedve hallgattak és én nem mertem kérdezősködni. Bíró egy utolsó pocsoltyában megmosta kezét. Akkor láttam, hogy véres és akkor sejtettem először, hogy Retekéket megölték.

Majd a zsákmányon való osztzkodást meséli el:

Bíró Károly szalárdi lakására mentünk. Szétosztottuk a zsákmányt, amely 319 lej volt. Háromfelé osztottuk a pénzt, én is 106 lejt kaptam.

A bíróság elnökének arra a kérdésére, hogy hogyan fogadta a két felbujtó a rablógyilkosság hírére, Fitz Pelbárt ezt válaszolta:

— Tar Piroska gazembernek nevezett és meggyanusított, hogy elloptuk a pénzt, mert Retekéknél tudomása szerint 80 ezer lejnek kellett volna lennie. Nem akarta elhinni, hogy csak 319 lejt hoztunk magunkkal. Kocsis véres keztyűjét, amelyben a gyilkosságot elkövette, tűzbe dobta. Tóth Juliska mosta ki vécsep-pes kabátjánkat.

Fitz Pelbárt elmondja, hogy a lelkiismerete nem hagyta nyugton és elhatározta, hogy fel-jelenti társait. Önként akart jelentkezni az ügyészségen, de megtudta, hogy Tóth Juliska és két társa őt is el akarják tenni láb alól, megijedt és elállott tervétől.

Retek-fiu borzalmasan megcsönkített hulláján a boncolás 12 késszurást állapított meg. És ezt a 12 szurást egyik vádlott sem akarja vállalni. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy ő csak egyszer szurt, akkor ki volt közülük az, aki a többit adta, Bíró nyugodt hangon mondja:

— Nem én voltam, már csak azért sem, mert ha én valakit megszurom egyszer, az elég.

— Ki ölte meg az öregasszonyt?

— Nem tudom. Csak az újságból olvastam két nap múlva, hogy őt is megölték.

Bíró ezután elmondja, hogyan osztották szét a pénzt és milyen durva szavakkal hordta le őket Tar Piroska, amiért a remélt 80 ezer lejes zsákmányt nem szereztek meg.

— Igaz-e az, hogy Tóth Juliska felszólította magát és Kocsis Józsefet, hogy öl-jék meg Fitz Pelbártot, mert el akarja árulni a bűntényét?

— Igaz, de azonnal elutasítottam és elmon-dottam Fitz Pelbártnak is, hogy mi készül el-lene.

A harmadik vádlott

Kocsis József, a harmadik vádlott is bűnös-nek érzi magát és a gyilkosság előzményeit úgy mondja el, mint két társa. Elmondja, hogy az uton is itták a bábasszony által adott bor-ból, hogy több bátorságuk legyen.

— Maga kést is vitt magával?

— Igen. De nem tudtam, hogy nálam van, — próbál ravaszkodni a vádlott.

Érdekes, hogy Kocsis is csak addig akar em-lékezni, amíg „egyszer szurt”, szerinte akkor Bíró elkérte a kést, ő a sok börtöl rosszul lett és kitémolygott. A három vádlottat most szem-beitlik, hogy megállapítsák, tulajdonképpen ki volt a gyilkos? Fitz Pelbárt állathatatosan tagad, Kocsis és Bíró ismét csak egy-egy szu-rást ismernek be.

Lenti András gazdálkodó, akitől Tóth Julis-ka a revolvert kapta, vallja, hogy a bábasszony a revolvert azzal az ürüggyel kérte el: éjsza-ka szüleihez jár és fél fegyver nélkül. Len-ti, aki ellen tiltott fegyverviselés miatt inditot-tak eljárást, végül elmondja, hogy Tóth Julis-kától a revolvert két hét múlva visszakapta azzal, hogy rossz és nem tudja használni.

A délutáni tárgyalás kezdete is akörül az igazat kérdés körül forgott, ki a tulajdonkép-pen gyilkos, ki szurt először? A három vád-lott ismét tagadott. Majd Tóth Juliskát és Tar

Piroskát szembesítették, akik nyomdafestéket nem tűrő, durva szavakkal támadtak egymás-rak.

— Vigyen el az ördög, ha már benne vagyok a slamasztikában, én nem tagadok, — rikácsol-ta Tar Piroska felé a bábasszony.

Azután ismét a három vádlottat vette elő az elnök és akkor nagy meglepetésre, Bíró Ká-roly kijelentette, hogy ő egyszer sem szurt.

Az elnök: Délelőtt beismerte, hogy egy szu-rást ejtett az áldozaton.

Bíró Károly: Erre nem emlékszem.

A teremben mérges morajlás zúg végig, a nyilvánvalóan rosszindulatú vádlott kijelenté-se után.

Kocsis: Bíró elkérte tőlem a kést és 5-6 perc múlva azt mondta nekem: „Nesze, szurd meg te is egyszer.” De hogy mit kellett volna megszúrjak, azt nem tudom.

Ezután arról vall, hogy részegek voltak és Tar Piroska tudta, hogy a szekrény alatt tart-ják Retekék a pénzt.

— Kinél maradt a kés, a gyilkosság után? — kérdi az elnök, de egyik vádlott sem akar tud-ni róla. Végül Fitz Pelbárt bevallja: Bíró-nál látta a kést és úgy tudja, hogy Kocsis egyedül ölte meg a fiút.

A tárgyalást folytatják.



ELŐKELŐ...

...nemcsak, mert választékosan öltözködik, ha-nem különösen azért, mivel VIEUX-TEMPS férfi-kölnvizet használ.

A férfi sikerének titka abban rejlik, mennyire tudja megjelenésében kihangsúlyozni energikus, férfias, kisportolt jellegét. A fiatal életerő sugározzék róla állandóan. Ezt nem érheti el egy nőies, erősen illatosított kölnivizzel.

Használjon kizárólag Vieux-Temps-t, az egyedüli kizárólag férfiak számára készülő kölnivizet.



VIEUX-TEMPS

A FÉRFIAK KÖLNIVIZE

NORTIER

Garancia

SLAVESCU: „A konverziót új agrárreformnak tekintem”

A pénzügyi államtitkár szerint januárban
újabb kölcsöni bocsátának ki

Temesvár, január 21

Slavescu pénzügyminiszter Temesváron kijelentette az újságíróknak, hogy a konverziós résztörlesztések várakozáson felüli eredményeket hoztak.

Megtörtént, hogy ahol 50 millió lejre számítottak, 200 millió lejt fizettek be az adósok.

Az egyezkedési tárgyalások folyamata-ban vannak és eredményük bizonyára jó hatással lesz az ország gazdasági életére.

— A konverziót egy második agrár-reformnak tekintem

— mondta a miniszter. A parasztság be-bizonyította, hogy érdekeit támogatás nélkül is jól meg tudja védeni.

Újabb kölcsön segítségével likvi-dálják az állami adósságokat

Kolozsvár, november 21

Lazeanu pénzügyi államtitkár igen ér-dekes nyilatkozatot tett Kolozsváron a kereskedelmi és iparkamara vezetői előtt. Közölte velük, hogy a kormány

januárban újabb kölcsönt szándékszik kibocsátani

és ezalkalommal jegyzésre elfogadják a magánosok és vállalatok állami követe-léseit is. Tatarescu kormánya így akar-já megoldani ezt a súlyos problémát, mely évek óta ránehezedik az ország gazdasági és pénzügyi életére.

A táblai ítélet kihirdetésekor

Denaturált szesszel meggyújtotta önmagát az 5 évi börtönre ítélt pénzhamisító

A bíró talárját bori'totta a lángba-borult vádlottira

Bukarest, november 21

A bukaresti tábla 5-ik szekciójá ma tárgyalta Dancu Ilie notórius pénzhami-sító ügyét, akit a törvényszék annak-idején 5 évi börtönre ítélt. A tábla rövid tárgyalás után helybenhagyta a törvény-széki ítéletet. Mikor a döntést a tanács elnöke kihirdette,

Dancu üveget vett elő zsebéből, annak tartalmát kabátjára öntötte, majd gyu-fával meggyújtotta ruháját, mely ha-talmas lángokkal kezdett égni.

A borzalmas látvány leirhatatlan pá-

nikot keltett a tanácsteremben. Többen az ajtó felé rohantak, hogy kimenekül-jenek a helyiségből. Az egyik bíró azon-ban nem vesztette el lélekjelenlétét, a vádlotthoz rohant,

bírói talárját az élő emberfáklyára bo-ritotta,

s így sikerült őt a biztos haláltól meg-mentenie.

A vizsgálat megállapította, hogy az üvegből denaturált szesz volt. Dancu súlyos égési sebekekkel a Brancoveanu kórházba szállították.

„Negro” vagy „Nigger”, ez itt a kérdés...?!

Szerecsen és kéményseprő különös közelharca zajlik a kolozsvári piacon...

Az Egger vegyészeti gyár márkabitorlási pert indított a Linda cukorkagyár ellen

Kolozsvár, november 21

Cukorkakereskedői körökben pillanatnyilag az a legfrissebb szenzáció, hogy az Egger vegyészeti gyár, márkabitorlás címén, pert indított a Linda-cukorkagyár ellen.

Az ügy hátterében két csaknem azonos csomagolású, köhögés elleni gyógycukorka rejtőzködik. A cukorkák papírgöngyölegének a minősége, nemkülönben a burkolaton szereplő felírás, illetőleg klisé nyomásának a színe valóban megtévesztő, de ha még ez mind nem elegendő, hogy a lényegében és gyártási helyet illetően mégis különböző cukorkákat összetéveszték egymással, akad még egy eshetőség, amely ezt az összetévesztést istápolja... Az Eggerék gyógycukorkáját ugyanis „Negro”-nak, a Lindáékat pedig „Nigger”-nek nevezik!

S bár a Linda-cukorkagyár a „Nigger” értelmének megfelelően szerecsenfejet nyomtatott a cukorkák burkolatára, míg az Egger-gyár következtlenül kéményseprőt, laikus és szórakozott néphasok könnyen „Nigger”-t kérhetnek „Negro” helyett és viszont, annál is inkább, mert a két elnevezésnek nemcsak rokonhangzása, hanem azonos értelme is van!

A hatóság majd eldönti... Kolozsvár

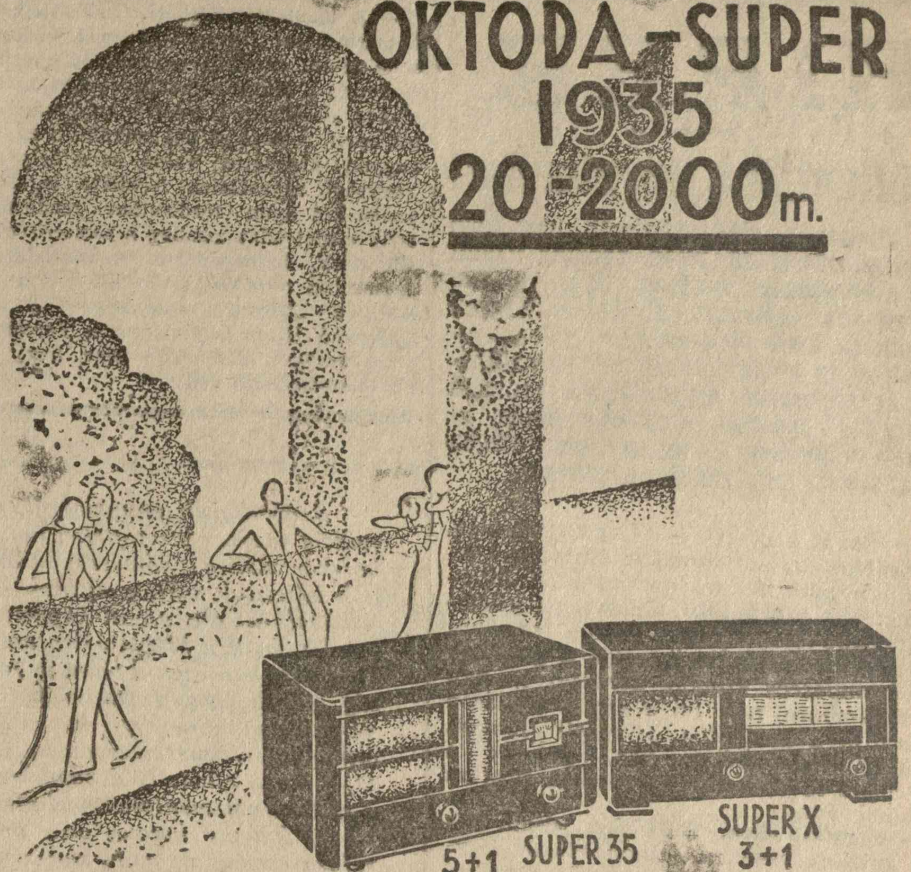
cukorkakereskedői mindenestre változatlan érdeklődéssel figyelik, hogy a továbbiak során a „Nigger”-t sikerül-e felférre mosdatni? A Linda-cukorkagyár ugyanis semmi körülmények között nem hajlandó elismerni, hogy márkabitorlás történt.

Az Egger-gyár ezzel szemben vélt igazat hangoztatja, sőt meglehetősen dérral tett lépéseket az ügyben, mert két nappal azután, hogy Lindáék a „Nigger”-t piacra dobták, pontosan folyó hó 14-én zárlatot kért a gyár készlete ellen, amit hatósági segédlettel rögtön végrehajtottak. Az árut lepecsételték...

Az Eggerék kéményseprője tehát ideiglenesen knock-outolta a Lindáék szerecsenét... Még nem lehet azért tudni, hogy ki lesz a győztes a ringben? A „Negro” vagy a „Nigger”? Ezek a feketék általában jól ökölvivnak!

Különös ügy ez, mert ugye a „Negro”, mint a „Nigger”, „köhögés elleni”, sőt mindkettő cukorka. El lehetne mérlni mindenestre, hogy a vegyészeti gyár gyártott-e cukorkát, avagy a cukorkagyár gyógyszer-t?!

Majd meglátjuk! A nyertes kétségkívül a markába — köhög!



SZELEKTIVITÁSA TÖKÉLETES-
SKÁLÁJA NAGYMÉRETŰ ÉS ÁTTEKINTHETŐ-
TÖKÉLETES FADINGKIEGYENLÍTÉS-ELEKTRO-
DINAMIKUS HANGSZORÓ-HANGSZINEZETE KELLEMES
KIÁLLITÁSA FÉNYŰZŐ

Standard-rádió

Brassói elárusítóhelyek: S. Braun,
Robert Roß utócai.

Matuskát kötéláltali halálra ítélték

A komédiázó vádlott imádságszerű védőbeszédet mondott

Az ítélet indokolása megállapítja, hogy Matuska szimulál

Budapest, november 21.

A Matuska-per hétfő délutáni tárgyalásán elhangzottak a vád- és védőbeszéd-ek úgyhogy a keddi délelőtti tárgyaláson ez a hatalmas bűnügy már eljutott az utolsó felvonáshoz, az ítélethirdetéshez is. Matuska Szilveszter utóljára jelent meg a törvényszék előtt s egyben a nyilvánosság előtt is.

A keddi tárgyaláson Marton tanácselnök azonnal Matuskának adja meg a szót, hogy az utolsó szó jogával élhessen. Matuska beszélni kezd:

— Méltóságos Elnök Úr! Tekintetes törvényszék! Az én ügyemben a törvényszék már határozott...

— Ilyent ne mondjon, — rivall rá Marton elnök. — Magának tudnia kell, hogy a bíróság előbb visszavonul, tanácskozik csak azután hirdeti ítéletet.

— Bocsanatot kérek — mondja szeliden Matuska. — Nem méltóztam kellőképpen kijelentésem horderejét.

Ezután emeltebb hangon mondja el utolsó szavait:

— Zakatoljanak a nyomdák, szórjanak szikrákat az antennák s az a bethlemi csillag, amelyet én gyújtottam Csantavér felett, világítsa be a szerecsenfelet és a bethlemi csillag, amelyet én gyújtottam fel Csantavér felett hívja fel Piusztól Róma felé, napkeletől napnyugatig, napnyugtától napkeletig. Madridtól Moszkváig az emberek tekintetét az égbe: léted világít mint az égő nap, de szemünk bele nem tekinthet! Amen.

Akár öltött Matuska, akár csak egyszerű szinész, ez a felszólalás mindenképpen méltó volt ahhoz a magatartáshoz, amely a kéthetes tárgyalás alatt tanusított.

Matuska különben fellengős szavait hadarva adta elő. A hallgatóság véleménye szerint beszédét előre betanulta és jól begyakorolta.

Matuska felszólalása után Marton el-

nök a sértetteket hívja fel nyilatkozat-írtelre.

A MAV jogi képviselője bejelenti, hogy a biatorbágyi merényletnél a vasút összesen 550 ezer 122 pengő kárt szenvedett. Özevgy Nagy Lászlóné és Nemes Miklósné bejelentik, hogy kártérítési igényeiket külön polgári kereset útján érvényesítik.

A bíróság ezek után ítélethozatalra vonul vissza és pontosan 12 órakor vonul be ismét a tárgyalóterembe, amikor is Marion elnök a hallgatóság feszült várakozása közben hirdeti ki az ítéletet.

Az ítélet bűnösnek mondja ki Matuska Szilvesztert 22 rendbeli gyilkosság és 14 rendbeli gyilkossági kísérlet büntetésében s ezért kötéláltali halállal sújtja s mellékbüntetésképpen polgári jogaitól is megfosztja 10 évre.

Matuska szó nélkül, egykedvűen és minden indulat nélkül hallgatja végig az ítéletet s csak amikor Marton elnök a

„halál” szót kimondotta, vörösödött el az arca.

Az ítélet rendelkező részének kihirdetése után Marton elnök a terjedelmes indokolást olvasta fel. Az indokolás foglalkozott a biatorbágyi merénylettel, az ügyészség vádjával, amellyel szemben a vádlott azt állította, hogy nem a gyorsvonatot, hanem csak a gyorsvonatot akarta felrobbantani s védelmére azt hozta fel, hogy a rémtettét örültségében követte el. A tárgyalás viszont arra irányult, hogy tisztázza Matuska beszámíthatóságát. A bűncselekmény méreteiben messze meghaladja a közönséges bűncselekményt. A vádlott a főtárgyaláson mindig hazudozónak, színészkedőnek és alakoskodónak bizonyult. Az indokolás egyébként kiterjeszkedett Matuska múltjára is, kiemelve, hogy alacsony sorból küzdött fel magát és már kora ifjúságától kezdve igen élénk képzelőtehetséggel rendelkezett.

Petróleum után furtak, de

Földgáz tört ki a Dicsőszt-márton melletti Botorka-tetőn

Folytatják a kutatást, mert 2500 méter mélységben petróleumot remélnék

Marosvásárhely, november 21

A sármási gázmező folytatásaként az állam már régebbi idő óta két irányban is kutat, ezuttal azonban nem gáz, hanem petróleum után. A furások Mezőpagocsán és a Dicsőszt-mártontól hat kilométernyire levő Botorka-tetőn folytak. Amíg az első helyen 800, a másik helyen 1050 méter mélységre jutottak el.

A Botorka-tetőn végzett furásnál most aztán nagy meglepetés érte a vezetőket.

A szondából 100 légkörnyomás erejével földgáz tört ki a várt petróleum helyett.

Mint hogy azonban a földgáz nem tudják felhasználni, ezt a kutat elzárják és újat fúrnak 2500 méter mélységre, mert a szakértő geológusok állítása szerint ebben a rétegben okvetlenül petróleumot találhatnak.

Gazdasági körökben nagy érdeklődéssel figyelik a kutatások további eredményeit.

Slavescu miniszter Brassóban

Brassó, november 21

Slavescu pénzügyminiszter, Lepadatú kultuszminiszter kíséretében ma Brassóba érkezett, ahol szintén előadást tartott a kölesről, majd a bankok és nagyvállalatok vezetőit, illetve képviselőit fogadta.

A megbeszélések egyenként folytak és azok eredményei ismeretlenek. A tárgyalások befejezése után a miniszter elutazott Bukarestbe.

Schuschnigg római tárgyalásai befejeződtek

Róma, november 21

Schuschnigg osztrák kancellár és Berger-Waldenegg külügyminiszter római látogatásának programja végetért. Keddre már csak a kancellárnak a Szentzséknél való tisztelgése maradt s a két államférfi este 9 órakor már vissza is indult.

A bécsi távirati iroda jelentése szerint Mussolini hétfőn két ízben is hosszús megbeszélést folytatott Suvich külügyi államtitkár jelenlétében Schuschnigggal és Berger-Waldeneggel. A megbeszélés során a Dollfus-szal régebben megállapított elvek alapján újból megerősítették a szoros egyetértés politikáját Olaszország és Ausztria között. Megvitaták továbbá azokat az előfeltételeket, amelyek révén a politikailag és gazdaságilag megszilárdult Ausztria — támogatva Magyarországot és Olaszországot barátságától — mielőbb abba a helyzetbe jusson, hogy teljes mértékben megfelelhessen történelmi feladatának és szolgálhassa a Dunavídeken érvényesülő erők kiegyenlítését Ausztria tekintetében a márciusi jegyzőkönyvek értelmében, kielégítő fejlődést állapítottak meg, amely hozzájárult Ausztria gazdasági helyzetének kétségtelen javulásához. Ezeken a megbeszéléseken is leszögezték, hogy a három állam közötti megállapodásoknak nincs kizárólagos jellegük s hogy azok kiterjeszthetők már államokra is, amelyek megfelelnek az elvi előfeltételeknek. A két ország képviselői végül hasznosnak látták, hogy a két állam kulturális kapcsolatainak elmélyítésére új megállapodást is kössenek különböző közművelődési intézmények Rómában és Bécsben való kölcsönös létrehozására vonatkozólag.

Eddig a hivatalos jellegű jelentés, amely majdnem azonos azzal, ami Gömbös magyar miniszterelnök legutóbbi római látogatása kapcsán megjelent.

HIREK

Előfizetőink figyelmébe!

Mindazon előfizetőinknek, akik nem helyi pénzbeszedő útján szoktak fizetni és előfizetésük elsején lejár, a mai napon postautóval küldtünk ki. Magyon kérjük az illető előfizetőinket, sziveskedjenek ezen postautóval felhasználásával az előfizetés megújítására szolgáló összeget mielőbb átutalni, nehogy ennek hiányában — lapunk folyóiratilagos küldésében megszakítás alljon elő.

— Levél helyett — Gramofonlemez. Érdekes új automatákat állítottak fel Angliában. A pályaudvarokon, éttermekben s egyébütt elhelyezett készülékek felhívást kell bedobni (körülbelül 70 bani), mire a gép egy háromperces szóbeli üzenetet gramofonlemezre vesz fel s egy nyílason kiadja a borítékba helyezett lemezt. A borítékban bélyeg van, úgyhogy a lemezt levél helyett nyomban postára lehet adni.

— Fogarasi hírek. Tudósítónk jelenti: Népes gyűlések voltak a nemzeti kölcsön jegyzése propagálására. A Transilvânia termében a város lakossága gyűlt egybe, hol a vármegye prefektusa és az összes egyházak képviselői tartottak lelkesítő beszédeket. A beszédek hatására több jegyzés történt. — A Páris étteremben a kocsmárosok tartottak gyűlést. A gyűlés eredménye több mint 100.000 lej jegyzés volt. — A betétesek egyesülete is foglalkozott a kölcsönjegyzéssel és elhatározta, hogy azt az összeget, amit a bankok a betéteseknek a november 15-iki inkasszóból fizetni fognak, egyöntetűen a kölcsönjegyzésre fordítják. — Az adóhivatal tisztviselői egy-két havi fizetésüket jegyezték le, mit négyhavi részletben fognak fizetéseikből levonni. — A városi alkalmazottak most tartják gyűlést, amelyen a jegyzés összegét határozzák el. — Minden igyekezet megvan arra, hogy Fogarasmegye, bár a szegény megyék közé tartozik, teljes erővel kivége részét a nemzeti kölcsön jegyzéséből. — A fogarasi földtulajdonosok régi panasza, hogy a földk utáni adó nem a valóság szerint van kivetve. Sok kisajátított terület után még a régi tulajdonosra van előírva az adó. Ennél nagyobb sérelmet azonban az, hogy a földk minőségét tulbecsülik. Sok árterület van I. osztályú földnek minősítve. Általában az egész határ mint I-IV. osztályú föld van megadva. A adóhivatal már megkezdte a kijavítás munkálatait, de félbe kellett szakítani, mert szükségessé vált a földk minőség szerinti új osztályozása is. Erre a kiegészítő munkára rövidesen sor kerül, amikor minden birtokosnak személyesen kell utánanéznie annak, hogy a földjét milyen osztályba sorozzák. A munkálatok megkezdéséről a lakosságot értesíteni fogják.

— A dési református egyház harcol a jogaiért. Désről jelenti: Jelentette a B. L., hogy a dési református egyház létesítendő kulturháznak építkezési engedélyt a városi tanács szabályszerűen kiadta, — majd a napokban váratlanul visszavonta, minden különösebb indoklás nélkül. A református egyház a tanács határozatát a megyei revíziós bizottsághoz fellebbezte meg. A fellebbezést most adják be. Amennyiben itt nem döntenek érdemlegesen, az egyház a kolozsvári revíziós bizottságnál keresi tovább a jogorvoslatot.

— A munkanélküliekért. Tudósítónk jelenti: A marosludasi „Mireca” gyermekvédegyesület a hó 18-án táncot egybekötött teadélután rendezett a munkanélküliek javára, amelyen a községi kisebbségi lakosai is szép számban vettek részt. A közelgő téli nélkülözés enyhítésére nagyon kíváncsok voltak, ha a helybeli jótékonyági egyesületek felváltva legalább havonta két ilyen teadélután rendeznének, a mely módot adna némileg a nemzetiségi és faji ellentétek letompítására és közelebb hozná egymáshoz a községi lakosait. Külön dícséret illeti a „Mireca” vezetőségét, D. Onisca Györgyné, Miron Oktáviáné és Farcaşan Victorinét, akiknek érdeme, hogy fáradozásuk eredményes volt.

A mennybéli angyalokról, akik a jó Isten arany trónusa körül röpködnek, ezideig egészen bizonytalan volt az elképzelésünk. Voltak sokan, akik az angyalt hófehér szárnyu, rózsaszín testcskéjű, mosolygóarcu, szőkehajú kis repülő babának látták, de voltak olyanok is, akik az angyalt hatalmas szárnyakkal, kivont palóssal, szigorú arccal képzeltek maguk elé. A bibliától kezdve napjainkig tehát mindenkinél a fantáziájára volt bízva, hogy milyennek látja a boldog angyalokat. Most azonban ezen a téren is rend lesz és rövid időn belül a legilletékesebb hatóság, a cseh pénzügyminisztérium fog dönteni arról, hogy egy angyal tulajdonképpen milyen nagy. Egy kárpátaljai szobrászművész, aki rövid házasság után otthagya Magyarországon lakó férjét, magával hozott egy angyalfigurát, amelyet saját maga alkotott. A vámhivatalnál, miután nem eladásról van szó, kérte, hogy a szobrot vámmentesen hozhassa át. A határközegek azonban elutasították a kérését és kétezer korona vámtérletet kértek. A cseh vámtörvény egyik paragrafus szerint ugyanis szoborművet csak azesetben lehet vámtól mentesíteni, ha az öt kilónál súlyosabb és legalább természetes nagyságú. Tehát minden szobornak olyan nagynak kell lenni, mint amilyen alakról mintázzák, mert ha kisebb, akkor vámtól kell utána fizetni. A szobrászművész mintázta kétszárnyu angyalnak a nagysága százötven centiméter volt. A vámhivatal szerint kisebb, mint egy „igazi” angyal. A szobrászművész nem nyugodott meg a döntésben. A pénzügyminisztériumhoz fordult és megállapítani kérte, hogy a szobra megfelel egy angyal méreteinek és vámmentesen behozható. A pénzügyminisztériumnak kell tehát eldönteni, hogy tulajdonképpen milyen nagy is egy égi angyal.

SONJA HENIE,



a műkorcsolyázás világ bajnoknője, a Nemzetközi Korcsolyaegyesület utasítására lemondta newyorki szereplését. Az egyesület véleménye szerint, a nyilvános előadásokon való fellépés ellenkezik az amatőr sportolás szigorú szabályaival.

— Orvosgyűlés Kolozsváron. Tudósítónk jelenti: A „Paul Ehrlich Orvostudományi Egyesület” folyó hó 22-én, csütörtökön este pontosan 9 órakor tartja LXVII. rendes tudományos szakülését, a következő programmal: 1. dr. Havas József: Megemlékezés a kokain érzéstelenítés felfedezésének 50 éves évfordulójáról. 2. dr. Goldenberg Pál: Pathologiai és diagnosztikai kapcsolatok a központi idegrendszer és szem között. 3. dr. Leöb I.: Megindítható-e mechanikai uton a tejelválasztás? Értekezés két érdekes eset kapcsán.

— A Vernica-ügy újabb fordulata: Arad megyében keresik a sikasztott pénz egy részét. Aradról jelenti: A törvényszék vádta Vernica György sikasztó erdőigazgatósági pénztáros ellen elrendelte a 30 napos vizsgálati fogasztást. Úgyének vizsgálatában új fordulat, hogy a vizsgálóbíró kételkedik abban, miszerint Vernica valóban Magyarországra szökött volna át. Az a gyanu merült fel, hogy Arad megyében bujkált egy hétig és a sikasztott pénz maradványát valahol a megye területén rejtette el. A vizsgálatot ebben az irányban folytatják.

— Műhelytűz Kolozsváron. Tudósítónk jelenti: Kedden hajnali fél 5 órakor kigyulladt a Dézsma-utca 2 szám alatti Kleinberger-féle asztalosműhely. A lángok már a szomszédos ház tetőjébe is belekaptak, amikor a gyorsan helyszínre érkező tűzoltók percek alatt eloltották a tüzet. Megállapították, hogy Pop Traján asztalossegéd az éjszakai órákban is dolgozott és vigyázatlansága miatt a kályha melletti forgácshalom meggyulladt. Az asztalosműhely teljes berendezése a sezs számokkal együtt elégett. Kleinberger asztalos műhelye nem volt biztosítva és így a szerencsétlen kisiparos minden vagyona elpusztult.

“VALET” Auto Strop Safety Razor

Egyszerűsítse borotválkozását

„Valet” AutoStrop készülék a világ legnagyobb teljesítőképességű borotváló módszere. Önmaga feni ki pengéit. Ujjonnan kifest pengé minden borotválkozáshoz. Egyetlen penge — cserélés nélkül — hetekre elegendő. Nem kell csavargatni. Nem kell szétszedni. Válasszon csakis „Valet” készüléket!



Tíz penge

100 Lei

ABLAK

legnagyobb és legtitokzatosabb hatalmassága: Dzsingizkán hódító népe. Nem vad ázsiai csorda, vérben fürdő gyűlevész had a mongolság, hanem az akkori idők legjobban megszervezett hadserege; megdöbbentően modernnek az eszközei és kegyetlen céltudatosságuk egy magas civilizáció terjeszkedését fedezi. S mindezek mellett, mégis, misztikusan középkori és ázsiai világ ez. Sűrű, iszonytató, de tisztító vihar volt a tatárdulás; azután a pernye alól újból feltámadt az élet és megtörtént a második, keservebb, de éppen ezért erősebb honfoglalás. Makkai Sándor újateremtette a magyar mult egy darabját és az írói alkotás minden adománnyal ékítve adja azt most a magyar olvasóközönségnek.

— AUTOALKATRÉSZ SZÓJABAB. BÓL. Londonból jelenti: Ford az angliai Boreham melletti birtokán nyolc hektári területet szójababbal vetetett be. A termés állítólag jobbminőségű, mint a mandzsuri, vagy amerikai szójababé. Az angol földművelésügyi minisztérium nagyon érdeklődik a kísérlet eredménye iránt, mert Anglia évenként többszáz ezer tonna szójababot visz be. Ford amerikai gyárában a szójababból különböző gépkocsialkatrészeket készítenek, mint kormánykereket, szírengombok és hasonlók.

— Mindazon mérgezési esetek leküzdésénél, melyeket romlott ételek okoznak — tehát főleg busmérgezés, vagy gombamérgezés előfordulásakor — a gyorsan ható természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali használata rendkívül fontos segédeszköz. Híres orvostudományi könyvekben felemlítik azt is, hogy a Ferenc József víz ólommérgezésnél, mint specifikus ellenszer, teljes mértékben beválik.

A modern gyermeknevelés kézikönyve! Székely Béla a Te gyereked c. könyvében írja, hogy nincs rossz gyermek és nincsen buta gyermek! Minden ép és egészséges gyermek jónak, okosnak születik. Ha mégis rossz lesz, lélekben, szellemben más, úgy ez a nevelés hibája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve tanít. Szülőknek, nevelőknek, szakembereknek nélkülözhetetlen. Ára csak 54 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

MEGNYILT A BUDAPESTI NEMZETKÖZI BUZAÉRTEKEZLET

(Budapest) A Magyar Tudományos Akadémia nagytérben Kállay földművelésügyi miniszter francia nyelvű beszédével nyitotta meg a nemzetközi buzaértekezletet. Üdvözölte a külföldi előkelőségeket, kifejtette, hogy az elmúlt évi londoni nemzetközi buzaértekezlet rendkívül nagy jelentőségű volt az agrárállamok szempontjából. A mostani budapesti értekezletnek pedig az a gyakorlati jelentősége, hogy a londoni határozatokat teljes egészében, tekintettel arra, hogy a világválság egyik legfontosabb tényezője éppen a buzaárak válsága.

Astra LUX Mozgó

Szerdától, november 21-ikétől jön az évad legérdekesebb filmje:

H. G. WELLS

világhírű regénye után:

A láthatatlan ember

Fantasztikus filmszenzáció egy emberről, aki kémiai uton láthatatlanná tette magát.

A főszerepben:

Gloria Stuart és egy láthatatlan ember

Monopol: Filmcentrala, Timişoara.

Astra-LUX-Mozgó

Péntektől,
november 23-tól:



Sziveskedjenek ezen kockát a következő napokon figyelem mel kíséni!

Asztalos Sándor;

Valaki, aki elmegy...

Marosvásárhely, november 21.

A hétszilvafa hétszilvafa marad, akár milyen pirinyó kis kertbe eresztődik a gyökere, érthető tehát, hogy az orrok magára húzódtak, amikor a nagy politika helyi különítményének rendesen zárt sorokban rést ütött zömök testének minden súlyával, pattogó hangjának erejével Ferenczi Zsigmond nevű eléggé ismeretlen ügyvéd. Csak mint ügyvéd volt ismeretlen, de ez nagyobb baj volt, mintha ismeretlen idegenként került volna Vásárhelyre, mert alulról, az ismeretlen származás stigmájával követelt magának helyet az urak asztalánál. Hát ez már így lesz ezután — zsörtölődtek fel, akik beleszülettek a politikába. Így — nevetett fel valaki, akinek volt érzéke a humorhoz is, a politikához is — a tiszték megbuktak, jönnek az őrmesterek: Hannibal ante postas... Ez a szójáték azt jelentette, hogy Ferenczi Zsigmond a postás-aliszti rendből verekedte fel magát az ügyvédségig és a parlamenti szószékig.

Felesége és gyermekei voltak már, amikor rászánta magát a tanulásra és mindössze négy polgári iskolai előtanulmány. De hihetetlen energiája mindenben átszűrte, letette az érettségit, végigkíszködte az egyetemet, ügyvédi diplomát szerzett — és elkezdett politizálni. Fent tagadhatatlanul kevés sikerrel, de annál nagyobb sikerrel lent. Fent éreztették és kimutatták, hogy nem közülük való, lent, a tömegben ez előnynek számított. Hitték és bíztak benne, jobban tudott a nyelvükön beszélni. Választás nem volt Vásárhelyen, nem lehetett Ferenczi Zsigmond nélkül, míg végül jött egy olyan konstelláció, amikor csak két jelölt között lehetett választani Vásárhelyen — és a kettő között kisebbségi politikának hivatalos intézői opportunusabbnak tartották őt beengedni, mint a másikat, aki súlyával és gyakori külön utjával kezdett kényelmetlenné válni.

Mint nagyon sokan Erdélyben, Ferenczi Zsigmond is megéreztette, hogy valahol baj van a kisebbségi politika körül. Sokan pontosan is tudják, de a tehetetlenség törvényénél fogva hallgatásra kényszerülnek, hogy kalandoroknak ne látszódjanak. Ferenczi Zsigmond nem tartozott azok közé, akik pontosan látták a betegség és a gyógyítás útját, de — aki a meggyőzést tette, eltalálta az igazat — őrmester volt, aki az őrmesteri önbizalom határozottságával hitt önmagában. Nincs időm retusálni, úgy rajzolom, ahogy látom és érzem: a nagyszerű választási kortes elesett az elméleti politika porondján. Talán azért, mert hiányzott belőle, ami a plusz a nagy kortestől a nagy népvézerig, talán az a tudás, ami képessé teszi az elméleti politika tételeinek felállítását arra, hogy mindazt kiküszöböljék, amit a gyakorlat zavarosnak és kiforratlannak helyezhet. Az új választáson már nem került be a parlamentbe, egyre kevesebbet szerepelt, míg végül itt állott összeomlott egzisztenciával és a tudásra alott példabeszéddel a profétáról és a saját hazáról.

Hogy nem szerzett vagyont, az bizonyos, ezt a kopottságot nem lehet megjátszani. Őszinte, proletar kopottság Ferenczi Zsigmond elhanyagoltsága. Gyűrött, zsiros kalap, foszlott, agyonhordott trenchkötő: csak ezt viszi el Vásárhelyről.

— Elköltözik? — kérdelem.
— Igen, Bukarestbe megyek végleg.

— Miért?

Vállat von:

— Van husz tisztségem és nincs miből megélnem Vásárhelyen, megyek egzisztenciát teremteni magamnak.

— A politika?

Folytatom, sőt, sokkal szélesebb területen kívánom felfogásomat a kisebbségi politikáról érvényesíteni mint eddig.

— Miben látja az új utat?

— Szakítani merőben eddigi működésünkkel, egész eddigi utunkkal. Élesen elhatárolni a román állam, a román nép és az egyre változó kormányok fogalmát, amelyek nem képviselik a román népet, nem áll mögöttük tömeg, hanem a politikai szerencse forgandóságának kegyelméből kerülnek az ország élére. Meg akarom szervezni a romániai magyarság

munkaközösségét s akik ebben a munkaközösségben dolgozni hajlandók, egyetlen feladatuk, keresni az érintkezést a román nappal a politikai pártok helyett.

Ferenczi Zsigmond tüzzel belemerül elképzeléseinek kifejtésébe nem riasztják vissza a közbevetett kérdések, amelyek válasz nélkül maradnak, mert mondani-valójában pillanatnyilag több egy tulzott temperamentum szakadatlan utkeresése, mint az a gyakorlati politika, amelyre a romániai magyar kisebbségnek mindennél égetőbb szüksége van.

De Ferenczi Zsigmond hisz bennük, mert most, ahogy magyarázza, látom, elfelejtkezik mindenről, arról, hogy ősz

fejfel pár nap múlva itt kell hagynia a várost, melyben élete nagyot-bik felét töltötte, amelyben már valaki volt, ahol azt hitte, hívei vannak. Itt kell hagynia lopott kabátban, zsiros kalappal, feleség és három gyermek terhével új egzisztenciát teremteni.

A várost, amelynek tömege elejtette az első pillanatban, amikor nem tudott elég ügyes demagóg lenni, boldog asszisztálása mellett azoknak, akik sohasem tudták megbocsátani neki, hogy csak a városi parkok fái alatt adta meg neki járszani gyermekkorában s nem a „hétszilvafa árnyékában...”

A francia hadügyi költségvetés indokolása:

Németország néhány hónap múlva erősebb lesz, mint 1914-ben volt

Még egy félmilliárddal költ többet Franciaország a fegyverkezésre, mint eddig

Páris, november 21.

A leszerelés eszméjének elszomorító di-csősége az európai államok hadügyi költségvetése állandóan duzzad. Az indoklás mindig ugyanaz: „a másik” ijesz-tően fegyverkezik. S ezt a hibás kört végeredményben ismét csak a háború szaki-thatja szét.

Archimbaud képviselő most készült el előadói jelentésével Franciaország jövő-évi hadügyi költségvetéséről. Eszerint a hadügyi költségek az 1935 évre 5 milli-árd 600 millió frankra rugnak, szemben az idei 5 milliárd 900 millióval. A két szám egybevetése 300 millió frankos csök-kenést mutat, amit a Doumergue-féle nemzeti kormány érdemének tüntetnek

fel. Tudni kell azonban, hogy a határo-
delem továbbfejlesztése és az erődművek
felszerelése nem szerepel a hadügyi köl-
tségetésben, hanem erre a célra a kor-
mány 800 millió külön hitel megszavazá-
sát kéri. Így éppen a hadügyi költségve-
tés összege valójában újabb fé milliárd
frankkal többet tesz ki. A jelentés egyéb-
ként a továbbiakban kiemeli, hogy —
tekintettel a feszült helyzetre — a had-
ügyminisztérium szigorúan alkalmazni
fogja az ujonczási törvényt s ezenkívül
fokozza a tényleges állománybeliek és a
műszaki szakemberek felvételét a hadse-
regbe

Mindezt a német haderőre való uta-
lással tartja szükségesnek a jelentés, a

mely szerint Németország a jövő évben
összesen öt és fél millió főnyi hadsereget
lesz már képes néhány nap alatt hadi-
állásra állítani. Megjegyzésként a je-
lentés, hogy a németek négyezer kikép-
zett pilóta fölött rendelkeznek s ugyan-
ekkor a Krupp-művek gyorsított ütem-
ben gyártják a nehéz és messzehordó
ágyukat, meg a nagyteljesítményű mozza-
rakat. Ennek következtében Németország
néhány hónap múlva a szárazföldön erő-
sebb lesz, mint 1914-ben volt.

Férhet-e kétség ez érvelés után ahhoz,
hogy a párisi parlament minden különö-
sebb ellenállás nélkül megszavazza az új
hadügyi költségvetést is?

Antoniade ügyvéd ur szerencséje

Román ember nyerte a francia sorsjá-
ték 1 millió frankos nyereményét

Páris, november 21.

A francia állami osztálysorsjáték fő-
nyereményének kihuzását — akárcsak
nálunk — százazrek feszült várakozása
előzi meg. A főnyeremény egymillió
frank, vagyis mintegy hat és félmillió lej
és nincs olyan sorsjegytulajdonos, aki ne
azt remélné, hogy Fortuna istenasszony
reá fog mosolyogni ezzel a kis főnyere-

ményel.

A francia állami osztálysorsjáték mo-
tani huzásán a szerencse egy román em-
bernek kedvezett. Az 1 millió frankos fő-
nyereményt a román származású Páris-
ban élő M. Antoniade ügyvéd, Antoniade
genfi román követ testvére nyerte meg.
A nyereményt a szerencsés ügyvédnek
már ki is fizették.

Három új szenzációval
lepi meg a világot Marconi
zsenijeA jövő év végéig három új drótnélküli csoda technikai tökéle-
tesítését akarja befejezni a világ legnagyobb élő feltalálója

London, november 21.

Senki sem hinné el Marconiról, az ele-
gáns, karsu gentlemanról, hogy már hat-
van éves. Sportban megedzett teste, fá-
radhatatlan szelleme meghazudtolják a
bibliográfia születési dátumát. Mindhá-
rom asszisztense azt vallja róla, hogy a
világhírű feltaláló, 22 tudományos aka-
adémia tagja, manapság még többet dol-
gozik, mint valaha. Akárcsak Edison, pi-
henés nélkül, fáradhatatlanul késő éjsza-
káig dolgozik laboratóriumában. Für-
gőbb, mint bármelyik mechanikusa, op-
timistább, mint legfiatalabb asszisz-
tense. Az a férfi, aki a dróttalan távirót feltal-
álta, láthatatlan rádiósugarakkal körül-
fonta a földgolyót és meghódította az
étert, azt mondja magáról, hogy még
több meglepetéssel akarja megajándé-
kozni a világot. mint eddigi életműveiben
Három ilyen ajándék előkészítésén dol-
gozik mostanában. Ezek tökéletesítése
egy éven belül megkoronázná feltalálói
munkásságát.

A FOTOTELEFON

— Jöjjön közelebb, — mondja Marco-

ni. — Vegye le a kagylót és aztán nyom-
ja meg csendesen a zöld gombot a beszél-
ő kagyló alatt.

Az apparátus semmiben sem különbö-
zik a többi fali telefontól, csupán a szek-
rénykéje nagyobb és a beszélő kagyló
alatt látható egy homályos üveglap.

Abban a percben, amikor a misztikus
zöld gombot lenyomjuk, felvilan a ho-
mályos üveg. Sárga fény jelenik meg.

— Halló.

A matt üvegen ebben a pillanatban egy
kedves leányfej jelenik meg, amely bá-
josan felel vissza:

— Ez a titkárnőm, — mondja Marconi
— egyelőre az egyetlen „előfizetője” a
fototelefonnak, amely irodám és a mühe-
lyem között épült. Amint látja, az appa-
rátus nagyszerűen működik. Az utópia,
hogy szemtől-szembe lássuk, akivel tele-
fonon beszélünk, valóság lett. Egy baja
van még csak találmányomnak: egyelőre
drága ahhoz, hogy közkeletű legyen. Re-
mélem, egy éven belül sikerül annyira
leegyszerűsíteni a fototelefont, hogy
közhasználatba vehetik.

A TAVMOZI

Másik két találmánya is lassan megéri-
k és valóságossá lesz a technikai gondolat. A
távkinóval végzett kísérletei már annyira
előrehaladtak, hogy rövid időn belül
minden világ város legalább egy ilyen
távmozival fog rendelkezni. A távmozi
lehetővé teszi, hogy bármely nagy esé-
mény, amely mondjuk Newyorkban le-
játszódik, egyidejűleg megjelenjen a lon-
doni, párisi vagy prágai mozi vásznon.
Angliában már van egy ilyen kísérleti
távmozi, ennek is csak az a baja, hogy
egyelőre még nagyon drága.

RÁDIOVAL LEADOTT RONT-
GENKÉP

Marconi harmadik meglepetése az ifja
távolbalató technika egyik reménysege.
Néhány nappal ezelőtt sikerült neki la-
boratóriumában mikrohullámok útján
egy Röntgenképet „leadni”. Ha ez a ta-
lálmány tökéletesedik, könnyű elgondol-
ni, micsoda nagy jelentőséggel fog birni.
A londoni szivbajos vagy tüdőbajos be-
tegek nem kell Bécsbe utaznia, ha egy
bécsi specialistával akar sürgősen kon-
szultálni. Beviszik a leadókészülékkel el-
látott Röntgenszobába és a beteg tüdőt
vagy szívet lefényképezik s a fényképet,
melyet mikrohullámok továbbítottak, rö-
videsen megvizsgálhatja a bécsi profesz-
zor. Egy fél óra múlva ugyancsak drót-
nélküli úton a londoni betegnél lehet a
bécsi specialista diagnózisa.

Sikkasztott az ujaradi
állomás-főnök

Arad, november 21.

Az Arad melletti Ujarad állomásán nagysza-
bású sikkasztást fedeztek fel.

Weigl Rudolfot, az ujaradi állomás főnökét
nemrég Livadia állomásra helyezték át. Mikor
utódja átvette ujaradi hivatalát, felülvizsgálta
az összes könyveket és megállapította, hogy
jelentős összeg hiányzik a pénztárból. Nyom-
ban jelentést tett feletteseinek. Két felügyelő
szállott ki Aradra, akik maguk is megállapí-
tották a hiányt. Távirati úton rendelték Arad-
ra Weiglt, akit az állomáson detektívek vár-
tak és őrizetbe vettek. A sikkasztó állomás-
főnököt Ujaradra szállították, ahol az elébe
tárt bizonyítékok sulya alatt beismerő vallo-
mást tett. Száztízezer lej elsikkasztását ismer-
te be.

— Nagylábon élő feleségének kellett a pénz
— mondotta.

Az aradi ügyészségre szállították.

Dicsőszentmárton két patrónusa

Sár. Mely, fekete sár végig a városka minden utcáján, néhol a járdán is, az uttesten pedig bugva erőlködik az autó motorja a marasztaló sártengerben, mintha hegynek kapaszkodna felfelé. Bizony elhanyagolt, vigasztalan a külső képe Sándor János egykor dédelgetett városának s a Sándor-János hegyen kidőlték és elfonyadtak a fenyőfák, amelyeket úgy ültettek, hogy Dicsőszentmárton patrónusának monogramját adja a sudár fenyők kaeskarings útja. Rég szertefoszlott az álom, amely hatalmas ipari centrumot, füstölő gyárkémények sorát, jólétet álmódott Dicsőszentmártonba s helyette megindult a meglevő intézmények sorvadása, ami rövidesen csaknem faluvá züllesztí ezt a jobb sorsra hivatott, szorgalmas várost. Erdély egyik legsebbebb vármegyeházának ablakai sötétlen ásitának a városra s mögöttük üres szobák sorozata, kiüritett négy falak, vagy beporosodott, otfelejtett íróasztalok, mióta a vármegye székhelyét a nemzetiégi politika államrezonjából átvitték Balázsfalvára. Azóta átvitték az államépítészeti hivatalt, a mezőgazdasági kamarát is.

Dicsőszentmártonnak csak az emlék maradt s egy-két nagyszerű épület, miután a technika eddigi fejletlensége miatt nem lehetett átszállítani s lerögzíteni őket Balázsfalván...

A könyörtelen idő régen behavazta Sándor János emléket s egy merőben ellentétes világ alakult ki. A mult egy-egy alkotásánál még felmerül egy elstüllyedt világból a régi patrónus neve, de vele kapcsolatban rögtön egy másik név, melytől Dicsőszentmárton várta, hogy az új idők változott kerekének fékje lesz, amennyire erejétől telik, megmentője Dicsőben magyar kulturális és gazdasági értékeknek, galvanizálja a letörtek, az erőtlenekek és, ha lehetetlen a kormányhatalom birtokában, akkor a kormányhatalommal szemben érvényesíti a népi erőket. Ahogy reggel óta keresem Dicsőszentmárton útjait, hogy ebből egy újságoldalra felvázoljam az egész organizmus működését, minduntalan felmerül a Gyárfás Elemér neve. Minden információ egyoldalú, minden vélemény szubjektív. Számadatokat éppúgy ellenőrizni kell, mint egy-egy helyi nagyságról megadott véleményt. Beszélni kell vezérigazgatóval, kereskedővel, kisiparossal, munkással, de egyetlen egy beszélgetés sem fejeződik be Dicsőszentmártonban anélkül, hogy fel ne villanjon benne Gyárfás Elemér neve és hogy ez a felvillanás meg ne világosítson valamit, éles reflektorfénytel Gyárfás Elemér munkájából.

A gazdasági válság szilaj fergege amúgy is keserűvé és sötétlenlökké tette az embereket; az ok és okozat kérdésének határai elmosódnak és szinte magától értetődő a kettő összetévesztése. Világokat átívelő szempontok helyébe lokális relációk lépnek s a tettemrehivás tragikus pózban állítanak a nép lételele elő egykor pajzsra emelt hőseket. A népszichének talán nincs is mindig pontos örököje, amikor ledob népszerűségének egéről egy-egy csillagot, de kétségtelen, hogy a hulló csillag ragyogása jobban bevilágítja pályáját, illetve pályájának útját, mint akkor, amikor még fenn ragyogott.

Ha ez a csillagászati törvény valaha igaz volt, úgy ezerszeresen igaz Gyárfás Elemér esetében.

Mert Dicsőszentmártonban csak hasznavehetően romjai szégyenkeznek egykor erős kisebbségi gazdasági életnek s hogy ez így van, ezért a vád csaknem egyértelműen Gyárfás Elemér dr. ügyvéd-bankigazgatót és szenátort éri. Az első érzésem az, hogy talán azért érik ezek a súlyos vádak, mert sokat vártak tőle s az idők nem voltak alkalmasak nagy ígéretek teljesítésére, de a rázmuhanó érveket nem tudom cáfolni és be kell látnom, hogy ha nem is bűnök, de legalább olyan hibák történtek, amelyeknek konzekvenciái alatt Dicsőszentmárton méltán és teljes joggal jajdul fel.

Nem kerestem politikai ellenfeleket. Ilyen Dicsőszentmártonban különben is alig van. A munkásság éli a maga politikai életét a zocodem szervezetben, a kisebbségi polgárság pedig csaknem teljes számban a magyar pártban. Ellenzéki mozgalom nincs és állítólag multban sem volt. Akik ma szembenállanak Gyárfás Elemérrel Dicsőszentmártonban és fére olvassák ezeket a súlyos vádakot, azok között nincs egyetlen politikai ellenfél sem, kivétel nélkül egy pártban vannak vele és azt ki is hangsúlyozzák állandóan.

Először csak egy-egy célzás hangzott el Dicsőszentmárton romlásáról, amelynek minlont köszönhet Gyárfás Elemér: közgazdasági és politikai karriert egyaránt. És hol van Dicsőszentmárton és hol van Gyárfás Elemér?

Mindezt így mondja el Dicsőszentmárton egyik legrégibb magyar polgára, akit megkértünk, az itt-ott elejtett helyett foglalja össze mindazt, amit a köz sérelmezhet egykori vezére működéséből.

— Amikor megindult a nagy gründolási láz, igaz más is lázasan alapított, nemcsak Gyárfás Elemér. A földből nőttek ki a bankok és az iparvállalatok, amikor Gyárfás is kilépett a porondra és egyfelől politikai hite-lére, másoldalról dicsői gyökereire támaszkodva, kinyújtotta hatalmát mindenre, ami itt elérhető volt. A Közgazdasági Bank jelentéktelen egy milliós pénzüintézet, Gyárfás hallatlan ügyességgel rövidesen kezébe keríti a környékbeli kisbankok egész sorát. Balavásár, Parajd, Hosszúszász, Balázsfalva, Bonyha, Segesvár, Radnót hirdeti Gyárfás Elemér közgazdasági zsenialitását és ezek között van olyan intézet, amelyet Gyárfás Elemér 82 rész-vénnyel hajtott uralma alá.

— Hogyan?

Hogyan? A kiserésztvényesek, akik akkor meghatódtak, hogy Gyárfás Elemér személyesen kéri bizalmukat, szívesen bízták szavazatukat Gyárfás Elemérre, vagy az ő bizalmas megbízottjára ott, ahol ő nem dolgozhatott személyesen és másnap arra ébredtek, hogy Gyárfás Elemér a bank elnökgazgatója és a dicsői kis bank fekete-arany táblájára másnap felkerült egy újabb affiliáció neve. A bankokat követték iparvállalatok. Csak Dicsőből beszéltek: Agyagipar R. T., Építőipar R. T., Erzsébet Könyvnyomda R. T. Végül jött a legnagyobb humberg: a Bankszindikátus, mely hivatva volt egyrészt tömöríteni és védeni a kisebbségi tőket és érdekeket, másrészt pedig megalapozni Gyárfás Elemér közgazdasági nagyságának szilárd bázisát. Minden ké-szen volt és az emberek — magyarok! — tize-reinek kis garaskája huzódott meg e közgazdasági nagyság mögött, hogy az első szél-fúvásra minden kártyavárnál könnyebben összeomoljon. Mert elég volt a szélfúvás is, hiszen a nagy válság még messze volt, amikor mindezeknek az összeomlása megkezdő-

dött. Az Agyagipar, az Építő R. T. és hiába kergették a halálba Dosztát Kálmánt, összeomlott az Erzsébet-nyomda is. Aztán következtek a pénzüintézetek. Amit felsoroltam, azok közül egy-kettő idejében kivonta magát Gyárfás gyámsága alól, a többiből csak a cégtáblák maradtak meg. És kit és mit védett meg a Bankszindikátus?

— Hogyne, igaz, más bankok és iparvállalatok is tönkre mentek, talán hatalmasabbak is, de itt két olyan tényező is van, amely miatt nem azonosítható a többi helyzetével. Először az, hogy ami itt elpusztult, ugynevezett altruista érvek hatása alatt alakult ki, a magyar kisebbség itteni tömegei vak bizalommal fogadták el a kisebbségi erők tömörítésére szolgáló felhívásokat. Másodszor nem igaz az, hogy máshol is csak romok maradtak. A vállalatok ezrei végigküzdötték a fekete napokat és most ismét dolgoznak, lehetőségek maradtak az újjáépítésre, a veszteségek kiheverésére, értsen meg, ha más nem, gépek és gyárkémények maradtak. Magyar pénzüintézetek, amelyek már újra dolgoznak — nem beszélve azokról, amelyek egy pillanatra sem állottak meg, sőt fizették betéteseiket — holott annak idején erős agitáció indult meg ellenük, mert nem voltak hajlandók a Bankszindikátus „konceptióját” magukévé tenni. De itt nem maradt semmi, csak a keserű szá-jíz és a tehetetlenül ökölbe szorított kéz... A Közgazdasági Bank, lezáró redőnyei mögül, 30 százalékot ígért tíz évre betéteseinek. Elfogadták, elfogadtak volna tizet is, mert a legkisebb boltossegédnek is van annyi közgazdasági információja, hogy ugysen kapnak egy vasat sem, mert nincs miből. Utána sem nézett senki, annyira tudják — de annak sem nézett utána senki, mennyi volt vajjon ennek a banknak a mezőgazdasági kihelyezése?

— Így pusztult el Dicsőszentmártonban minden és a romok Máriusa nem a vezér, hanem ennek a városnak és a környéknek magyar kisemberei, akik — szűk látókörűek szegények! — csak azt látják, hogy csak a kol-dusbotot szeghezhetik szembe a vezér érintet-len magánvagyonával. Mert az érintetlen és

hatalmas... Ha nem hiszi, menjen, szerkesztő ur, érdeklődjék...

Igyekeztem az elhangzottakat lehalkítani. Elhallgatni a dühkitörés diktálta mondatokat és mindazokat a kitételeket, amelyek, véleményem szerint, még egy közéleti vezér port-réjából sem tartozik nyilvánosságra. Ugyan-így kerültem az országos vonatkozásokat, mert csak Dicsőszentmárton és a dicsőszent-mártoniak helyi szempontjai érdekelték.

És érdekelt, mit szól mindezekhez Gyárfás Elemér.

Előj nincs bejárat a dicsőszentmártoni Közgazdasági Bankba. Vasrács van az utcai be-járat előtt. Az udvar felől van a bejárat. A kapubejárat felett két címer, arra gondoltam, odabent megkérdezem azt is, melyik kié, de mire kikerültem, elfelejtettem azzal a sok kér-déssel együtt, amelyek felgyülemlettek a fenti beszélgetés után.

Az udvarban az egyik ajtón egynyelvű fel-írat: Cancellaria advocatialis dr. E. Gyárfás. Kicsit várni kell, aztán a kisasszony, rövid huza-vona után, bejelenti, hogy a méltóságos ur kéret.

Odabent:

— Szenátor Ur, dicsőszentmártoni vonatko-zásokban... De tovább nem jutok, Gyárfás Elemér közbevág:

— Nem érdekel Dicsőszentmárton, nem va-gyok dicsőszentmártoni és nincs semmi mon-danivalóm róla.

— Talán mégis van olyan...

Ismét közbevág: — Semmi sincs — ráma-tat az íróasztalán felhalmozott írásokra és kár minden percért, dolgom van. Ajánlom magamat.

Ugyanezt tettem én is.

Sohasem kísértett eddig, megírni, kik adtak in-formációt egy íráshoz. Ezuttal nagyon kísért mert tudom, erősen emelné ennek a beszámolónak az erejét. De nem tehetem, súlyosan beleütközök a legelemibb újságíró etikába, eh-hez csak sajtóper esetén van jogom. Szenátor Ur, indítson sajtópert!

A betegsegélyző és az állami kórház Dicsőszentmártonban sem jobb...

A betegsegélyzőpénztárak és a közkór-házak elleni országos panaszokhoz méltán illeszkedik a dicsőszentmártoni pana-szok sorozata. Egyike a legkirívóbbak-nak Popovici Joan szabómester esete, amely plasztikusan mutatja be a betegse-gélyző kiméletlenségét, amikor követelése van és ugyanazt, amikor a pénztári tag-nak van követelése.

Popovici súlyos beteg feleségét beszál-lította a közkórházba, ahol rövid vizsgá-lat után megállapították, hogy az asz-szonyt meg kell operálni.

A kórházban négyezer lejt köve-teltek az operációért,

amit a szegény kisiparos nem tudott meg-fizetni,

a betegsegélyző pedig megtagad-tahozzájárulását.

A vitának az lett a vége, hogy Popovicinét egyszerűen kitették a kórházból ugyanolyan súlyos

beteg, mintahogy beszállították.

Az asszony betegsége kimerítette Po-povici anyagi erejét és időközben elma-radt a betegsegélyző-járulékok fizetésé-vel. Itt már sokkal skrupulózusabbnak mutatkozott a pénztár és végrehajtatta Popovicit, úgy, hogy

a tartozás végül a végrehajtás és a kiszállítás költségeivel 6129 lejre emelkedett.

A végrehajtásnál nemcsak Popovici holmijait pe-csételték le, hanem a megrende-lők által hozott szöveket és az ugyancsak a megrendelők tulaj-donát képező félig kész ruhá-kat is.

Minden tiltakozás hiábavaló volt a beteg-segélyzőnek, úgy látszik, joga van a tör-vény egyoldalú magyarázására és alkal-mazására is...

Riportok néhány sorban

30 ezer lejt szavazott meg a városi tanács tavaly a munkanélküliek segélyezésére, amely még mindig csak részben került kiosztásra. Először ragaszkodott hozzá az időközi bizott-ság, hogy a munkanélküliek végezzenek ut-caseprési munkálatokat a segély fejében, aztán kijelentette, nincs fedezet annak ellenére, hogy a belügyminiszter is jóváhagyta. Végül természetben kiutalt valamit a munkásság fellépésére.

Megalakult a Küküllői Daloskerület, amely különösen a falvakban örvend nagy népsze-rűségnek. A dalárdák falusi vendégszeretle-sei eseményszámba mennek s a Daloskerület agilis vezetői mindent elkövetnek, hogy mi-nél gyakoribb időközökben keressék fel a falvakat.

Dicsőszentmártonban a konverziós adóssá-gok esedékes részletét 90 százalékban lefizet-ték. A fizetések annál könnyebben mentek, mert az itteni adósságok legnagyobb része 10

ezer lej körül van s így kis részletek váltak esedékessé.

A prefektura és az államépítészeti hivatal után rövidesen a főszolgabírószágot és a pénzügyigazgatóságot is áthelyezik Balázsfal-vára. Dicsőszentmárton lakossága tehetetlen kétségbeeséssel nyugszik bele, hogy Balázsfalva kedvéért visszaféjezzük faluvá.

A Magyar Párt a nyár folyamán tárgyalá-sokat folytatott a liberális párttal a községi választásokra vonatkozólag. A tárgyalások megszakadtak, mert a liberálisok nem voltak hajlandók a magyarság számarányának meg-felelő képviselést adni. A választások el is maradtak s most még mindig időközi bizott-ság van. Panasz nincs rá, ugyanis nem csi-nál semmit.

Az Általános Bank 50 százalékra egyezett meg betéteseivel, 10 év alatt, kamatmentesen. Az intézet ismét megkezdte a lehetőségekhez mért intenzív működését.

Dicsőszentmárton védekezik...

A tragikus sorsu erdélyi író, Sipos Do-mokos síremlékének leleplezési ünnepsé-gével kapcsolatban súlyos támadások érték az erdélyi sajtó egyrésztében a dicsőszentmártoni magyarságot. Azzal vádolták őket, hogy túrték a beteg író utol-só napjainak nyomorúságát és semmi sem tettek, hogy ennek a nagy magyar értékek megmentésé az életét Ellenke-zőleg, elhagyottan, a legnagyobb nélkülö-zések között töltötte utolsó napjait.

A támadások igen nagy hatást váltot-tak ki Dicsőszentmártonban és most szükségesnek látják, hogy védekezzenek a vádakkal szemben. Dicsőszentmárton magyar kisebbségének vezető alakjai a legszenvedelmesebben vitatják, hogy ők az utóbbi években mindenben segítség-re voltak Sipos Domokosnak, legfeljebb annyit ismernek el, hogy a „forradalmi időkbéli szereplése váltott ki olyan ha-tást, amiért egy ideig nem tudtak meg-bocsátani neki.” Ez az „egy ideig” úgy látszik, elég volt ahhoz, hogy szegény Si-pos Domokos rozszant tüdeje felmondja a szolgálatot és Erdély szegényebb legyen egy magyar zsenivel, akinek az életét ta-lán nagyon olcsón, egy kis napfény árán meg lehetett volna menteni.

Sipos életét, sajnos, ma már semmiféle rekriminációk árán sem tudjuk visszaad-ni, de magát azt a tényt, hogy Dicsőszentmárton magyarsága egyértelműen szükségesnek látja a B. L. nyilvánossá-g útján védekezni az elhangzott vádak al-len, — érdemes leszögezni, mert azt jelen-ti, hogy végre talán tudatára ébredtek annak, hogy a magyar polgárságnak Er-délyben kötelességei vannak íróival és művészeivel szemben. Talán a tudatára ébredt annak, hogy nem nézheti a polgá-ri jólét fellegrárából lenező nyugalommal az erdélyi magyar irodalom pusztulását és íróinak vergődését a nyomorúsággal és a közönnyel szemben.

Talán ráébredt, vagy legalábbis meg-indult azon az úton.

K Ö Z G A Z D A S Á G

Az öttágu kartell tönkre akarja tenni az egész növényolajipart és a magkereskedelmet

Több ezer egzisztencia pusztulását hozza az olajmagkereskedelem monopolizálása

Bukarest, november 21.

Az utolsó napokban az általános ármenekével párhuzamosan megrágták a növényi ételolaj is, amely pedig nem importáru. A napraforgóolaj ára vagononként 7000 lejfelment fel és már meghaladta a 100.000 lejt. Ez az ármenekedés annak a kormányakciónak a következménye, amellyel Manolescu-Strunga miniszter, aki egyébként maga is olajgyáros, monopóliumot akar csinálni ebből az iparágból. A jelszó az, hogy az olajmagvak termelőinek jobb árakat kell elérniük, holott a helyzet az, hogy a régi növényolajkartell felbomlása után még több gyár van kartellen kívül és így a nyersanyagbeszerzésnél a konkurrencia sokkal erősebb, mint valaha, következtülve a gyárak is jobb árakat fizetnek a termelőknek.

MERT DRAGULT MEG A NAPRAFORGÓ?

Manolescu-Strunga akciója mögött tulajdonképpen az az öt nagy olajgyár áll, amely a régi kartell felbomlása után, szeptember 15-én új alapon ismét kartellbe lépett. Miután az

új kartell még kevésbé vehetné fel a versenyt, mint a nagyobb taglétszámú régi kartell, a kívülálló olajüzemekkel, egy tetszetős jelszó segítségével rábirta az iparügyi minisztériumot, hogy a kívülálló gyárakat belekényszerítse a kartellbe. Erre pedig a legalkalmasabbnak azt a módot találták, ha a minisztérium monopolizálja az olajmagkereskedelmet. Es

alig foglalta el hivatalát Manolescu-Strunga miniszter, aki a román kartellgyárnál van érdekelve, táviratilag utasította az összes prefektusokat, hassanak oda, hogy az olajmagtermelők ne adják el a termésüket vagononként 30.000 lejen alul, mert az árak fel fognak menni.

A távirat hatása alatt a napraforgómag elűnt a piacról és ma az ára 31-32 ezer lej körül áll. Erre a növényolajgyárak is fel akartak menni az árakkal, de ebben megakadályozta őket az iparügyi minisztérium, azzal az ismert rendelettel, amely minden iparágban megtiltja az ármenekést, a kormány hozzájárulása nélkül.

Manolescu-Strunga német orientációja

Egyelőre tehát a kartellgyárak látszólag beleestek a saját csapdájukba, mert az általánosan dráguló nyersanyag mellett kénytelenek az olajat 22 lejért árusítani nagyban. Csak hogy a kartellgyáraknak van ellenállási alapjuk, a mely évek alatt igen jelentős összegekre gyűlt fel és különben is ezek a gyárak igen tökéresek, hogy kibírják ezt a helyzetet, ha kell, hosszabb ideig, ezzel szemben

a kisgyárak hamarosan belepusztulnak ebbe az ügybe, mert képtelenek a konkurrenciát által 20-22 lejre lenyomott árak és az emelkedő olajmagárak mellett boldogulni.

Manolescu-Strunga miniszter főképpen azért nyult bele a növényolajipar sorsába, mert németországi tanulmányutja alkalmával azt tapasztalta, hogy a növényolaj igen jó exportcikk lenne erre a piacra. Általában az ipar- és kereskedelemügyi miniszter egész gazdaságpolitikája Németország felé orientálódik, amit francia körökben már annyira rossz szemmel kezdnek nézni, hogy a kormánynak is egyre kellemetlenebb az ügy, különösen amióta Manolescu-Strunga nyilvánosságra hozta, hogy rövidesen kiutazik Berlinbe és személyesen fogja lefolytatni a gazdasági tárgyalásokat a németekkel. Ennek a koncepciónak a jegyében született meg a szójabab-termelés és értékesítési vállalat a Soia S. A. is, amelyben kivül és Argetoianu, Garofilid és más agráriusok vesznek részt. Sőt vannak hangok, amelyek szerint az egész új kiviteli és behozatali rendszer is a német ipar érdekeit tartja szem előtt.

JELSZAVAK, AMELYEK MÖGÖTT OTT AZ ÜZLET

Függetlenül ezektől a nemzetközi vonatkozásoktól azonban, a növényolajmonopólium ügye

A kartellgyárak törvénytervezete

Manolescu-Strunga miniszter tervei tehát kapóra jöttek a szűkebb kartellbe tömörült gyáraknak és ők indították utnak az olajmagbeszerzés monopóliumának gondolatát. Csak később vették észre, hogy a miniszter tervei nem egészen azonosak a kartell érdekeivel és most szakadatlanul folynak a tárgyalások a kérdés olyan megoldása érdekében, amely „rendet” teremtsen a növényolajiparban.

A kartellgyárak törvénytervezetét dolgozták ki, amelynek szövege a következő: 1. szakasz. Az olajmagtermelés támogatására a létesült olajmagvak vételére és eladására. 2. szakasz. Az iroda a belföldi növényolajgyárak egy-egy képviselőjéből tevődik össze. De már legalábbis megalakulhat, ha a finomított olajtermelési kapacitás 75 százalékát fogja képviselni.

3. szakasz. A jelen törvény életbeléptetésétől ezen hivatalon kívül senkinek se lehet, vagy adhat el olajmagvakat. Minden olajmagüzlet, amely az iroda megkerülésével jött létre, automatikusan érvénytelen.

4. szakasz. Azok a növényolajgyárak, amelyeknek olajmagkészleteik vannak raktáron, megtarthatják és saját gyáraikban feldolgozhatják azokat. A jelen törvénynek a Monitorul Oficialban való kihirdetésétől számított 5 napon belül a gyárak kötelesek az ipari és ke-

reskedelemügyi minisztériumnak bejelenteni a raktáron levő magkészleteket.

5. szakasz. Az olajmagbevásárlási és eladási iroda által megvett magvak a belföldi olajgyárak részére lesznek eladva, még pedig az iroda által javasolt és a minisztérium által jóváhagyott kvóta alapján. A fölösleget exportálni lehet majd.

6. szakasz. Azt az árat, amelyet az iroda fizetni fog a vásárolt magvakért, valamint a gyárak részére történő eladás árát a minisztérium állapítja meg. Ugyancsak a minisztérium fogja megállapítani az exportálható mennyiségeket is. Abban az esetben, ha a minisztérium által meghatározott beszerzési és viszonteladási ár közötti különbözet nem lesz elegendő a magexportnál esetleg keletkező veszteségek fedezésére, akkor a kormány exportprémiumot fog engedélyezni erre a cikkre.

MEGFOJTANI A KICSINYEKET!

A törvénytervezetnek van még két szakasza, amely a szankciókat szabályozza és pedig az iroda megkerülésével történő üzletek eladójánál az eladott mennyiség értékének fele erejéig, visszaesés esetén pedig a teljes értékig szól a büntetés, míg a gyárakat, amelyek a törvényt megszegik, először 6 hónapra, azután 6 hónapra zárják be.

A javaslat tendenciája nyilvánvaló.

Vagy belépnek a kisebb gyárak, amelyek eddig sohasem akartak a kartell tagjai lenni és akkor meg kell elégedniük azzal a kvótával, amelyet a nagyok részükre megadnak, vagy ha nem lépnek be, akkor nem kapnak nyersanyagot és becsukhatnak.

Különb is az iroda megalakulhat kis gyárak nélkül is, amelyek tudvalevően nem rendelkeznek finomítóval. A minisztériummal folyamatosan levő tárgyalásokon a kartellgyárak nem is csináltak nagy titkot abból, hogy legszívesebben azt szeretnék, ha a kisüzemek nem lépnek be. Egyelőre azonban a minisztérium nem fogadta el a nagygyárak tervezetét, amely 30 gyár közeli pusztulását jelentené. De a monopólium felé már megtörtént az első lépés, amennyiben

a minisztérium arra való hivatkozással, hogy maga nem rendelkezik a szükséges apparátussal, a szövetségi központot bízta meg az olajmagvak kizárólagos összevásárlásával.

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdalmak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban, mely két kapszulát (ostyában) tartalmaz, fenti eredeti jelzéssel. — Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

A magkereskedelmet tehát egyetlen csapással kizárták az olajmagüzletből, ami több ezer egzisztencia összeomlását jelenti a gyakorlatban, mint ahogy az olajgyárak kényszerkارتellje újabb néhányszáz embert fog nyomorba taszítani.

AZ ORSZÁGFEJLESZTÉSI KÖLCSÖN

által

Románia hadserege

biztosítja a határokat és a békét.

A közgazdaság

új produktív utakat nyit.

A közmunkák megszaporodnak és alaposan elvégeztetnek.

A kistőkések családi pénze
biztos és hasznos elhelyezést talál.

A román munka és gazdaság
hasznosítva lesz.

AZ ORSZÁGFEJLESZTÉSI KÖLCSÖN

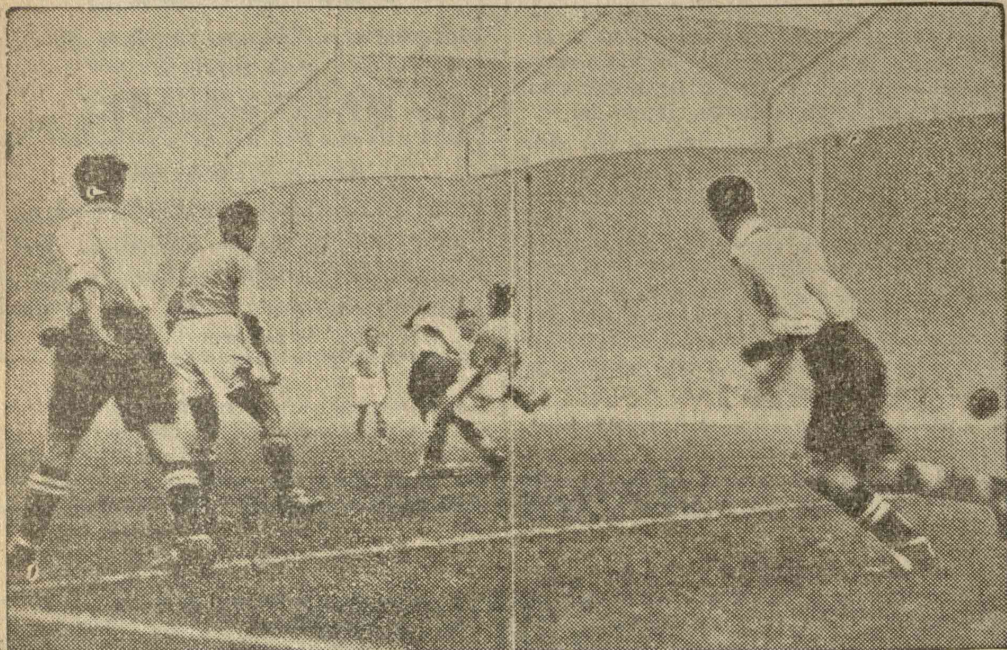
biztos jövedelmet, kiváló törlesztést, minden évben tíz milliós jutalmakat biztosít, negyven éven keresztül.

AZ ORSZÁGFEJLESZTÉSI KÖLCSÖN

jegyzései folytatódnak.

SPORT

Az angol—olasz mérkőzés egyik legizgalmasabb jelenete



Drake center nehéz szögéből a harmadik angol golt lövi

VÉGLEGESEN BIZONYOS: LESZ
FUTBALL A BERLINI OLIMPIÁN

A nemzetközi futballszövetség végrehajtóbizottsága Párisban ülést tartott és végleges formában hozzájárult, hogy a berlini olimpián futball-torna is legyen, amelyen természetesen csak amatőr válogatottak vehetnek részt.

Langenus belga bíró vezeti a december 16-iki Magyarországi—Irország mérkőzést Dublinban.

Győzött az Arsenal Párisban. Az angol bajnokság Párisban a Racing Paris ellen játszott és 3:0 (2:0) arányban győzött.

AMI MEG VASÁRNAP VOLT...

SEPSISZENTGYÖRGY

Klinger SC—Zernest SC 3:1 (2:0). Megérdemelt győzelem. A Klinger góljait Fülöp (17 p.) Mátyás (38 p.) és Lány (második félidő 16 p.) rúgták, a Zernest Oproan 23 percében lövte góljával szépített. Hollós bíró sok hibát követett el.

SMTE—SMTE kombinált 6:4 (2:3). Góllövők: Ráduly (2) Nagy II. Gerő, Szász és Lusztig, illetve Nagy III. Resteanu, Kiss és Bedő. Bíró: Kocsis.

MAROSUJVAR

Juventus—Unirea 5:2 (2:0). A marosújvári csapat újabb feltűnő győzelme a másodosztályú nemzeti bajnokság 4. csoportjának jó csapata ellen. Góllövők: Ciungan II (3), Ciungan I. és Oniga, illetve Pop. A Juventusnak a nemzeti bajnokság másodosztályában lenne a helye!

LUPÉNY

Minerul—Munkások 6:1 (3:0).

Nagyváradon szeretik a futballt és szeretik — a NAC-ot. Ezt bizonyítja, hogy a NAC—Ripensia mérkőzésen 135 ezer lej, a NAC—Crisana meccsen 93 ezer lej bevétel volt. Vasárnap a NAC

mecénások a győzelem örömeire ismét ki nyitották a zsebükét és szemtanuk szerint 18 ezer lej osztottak szét a játékosok között.

Birkózás

IMREI ARATTA A MAGYAR BIRKOZÓK
EGYETLEN GYŐZELMÉT BERLINBEN

a német—magyar birkózómérkőzésen. Imrei a légsúlyban Fischer ellen győzött pontozással. Pehelysúlyban Heering német Ferenc magyar ellen pontozással könnyűsúlyban Schwartzkopf német Kálmán magyar ellen tussal, kishézsúlyban Schaffer német Ördög magyar ellen tussal, nagyközépsúlyban Neuhaus német Riheczki magyar ellen pontozással, félnehézsúlyban Sieberth német Tarányi magyar ellen pontozással, nehézsúlyban Hornfischer német Palotás magyar ellen tussal győz és így végeredményben: Németország—Magyarország 6:1. A német csapat nagyon jó, de a győzelem aránya túlzott azonban, mert Riheczkit igazságtalanul lepontozták és Kálmán súlyosan megsérült.

Tenisz

BUKAREST FEDETT PÁLYÁT KAP!

December elsején állítólag már föl is avatják ezt a fedett tenispályát, melynek építését a Doherty klub már meg is kezdte. Azt mondani sem kell, ha a bukaresti fedettpálya megvalósul, Románia teniszélete jelentős fejlődés előtt áll.

Atlétika

Manea és Cristea bukaresti versenyzők a jövő hónapban Párisban indulnak egy mezei futóversenyen.

Base-Ball

Amerikai kombinált—Japán kombinált 17:1 Tokióban.

ÁBEL AMERIKÁBAN

48

REGENY

Irt: TAMASI ARON

A sziriai úgy nézett reám, hogy az emberevők tekintetét rögtön megismertem. Már éppen a számra is haragudni akartam, amiért szólani mertem, de akkor jót köpött a fönök és azt mondta:

— Ez van!

Utána megragadta a karomat, kivitt a szin elé, ott egy sártakarító szerszámot s egy kefért adott a kezembe, majd ráigazított egy hosszú gumicsőre. Ennek a gumicsőnek az egyik vége vízszipásra volt felszerelve, a másik vége pedig olyan messze fecskendezte a vizet, hogy valahol a közelben még egy szivárvány is jól érezhette volna magát. Egy kicsi idő múlva s ezzel a fecskendővel már fürösztöttem azt az autóbilit, amely nemcsak most állott a szin előtt, hanem már hetek óta ott állhatott, mert a sár és a mocsok úgy reá volt száradva, mint a székely népre a szegénység. Nem is tudtam fel-fogni, hogy ezen a környéken, ahol jó utak mutatkoztak, miképpen lehetett így bémocskolni valakit, aminek sem disznó, sem pedig hivatalos természete nincs. De akárhogy csinálta valaki, nekem addig kellett fecskendeznem, amíg jól megázott rajta a sár. S azután a sártakarítóval nekimeni és dolgozni, majd ismét fecskendezni s ismét takarítani s a kefért is elévinni...

Közben a nap egyre jobban ontotta a hőseget s rajtam egyre jobban gyöngyözött a verejték! S megállani mégsem lehetett, mert a sziriai folyton lesett engem s még akkor is fel akart akasztani a szemével, amikor teljes odaadással dolgoztam. Néha megmozdult bennem valami olyan érzés, ami bizonyosan a háborukat szokta előidézni, ha nem szegény és békétűrő emberben, hanem valamelyik királyban mozdul meg. Ilyenkor mindig a Gáspár bácsi két zsebredugott keze jutott eszembe, valamint szigorú tanítása, az itteni megélhetés szabályait illetőleg. S emiatt mindannyiszor előttem valahogy a lelkeim parázsait, pedig éreztem, hogy nem szolgál javamra. Azokra gondoltam, akik sokat szenvedtek s különösen Jézus Krisztusra. Ezek a gondolataim olyan nagy kereszténnyé mélyesztettek, hogy még akkor sem lázadtam fel, amikor a déli pihenőt elvette tőlem ez a sziriai Surgelán.

De nemcsak az ember, hanem még a nap is esendő, mert délben megfordul és lefelé kezd menni. S ahogy egyre ment lefelé, bennem is mindjobban hanyatlott a keresztényi békétűrő. Legfőképpen az a gondolat sanyargatott és vicsozgatt bennem a fogát, hogy én még fizettem is két egész dollárt, hogy egész nap megállás nélkül olyan munkát dolgozhassam, ami nem tartozik az autóvezetés tudományához! S mint a felhők, amikor addig

gyuródnak és hatalmasodnak, amíg a vilámlást és a dörgést ki nem adják, az én igaz gondolataim is addig füstölögtek, amíg végre fellobbant bennem a láng. Abban a percben levettem a munkaruhát, derékig megmosdottam, felöltöttem és szó nélkül indulni akartam.

A sziriai jól látta a szándékomat, de csak akkor szánta beszédre magát, amikor már indulóban voltam.

— Hova megy? — kiáltott reám.

— Megyek haza — feleltem csendesen.

— Miért?

— Azért, hogy ne legyek itt.

Többet nem kérdezett semmit, de nem is igen volt kitől, mert könyörtelenül eljöttem. Nem bántam meg a hosszú uton sem, amit cselekedtem, mert bizonyos voltam abban, hogy minden józan értelem és minden igaz lélek így járt volna el.

— No, mit tanultál? — kérdezte Gáspár bácsi tőlem.

— Egész nap dolgoztattott — mondtam.

— Mit?

— Fürösztöttem és vakartam egy sáros autóbilit.

Gáspár bácsinak nagyon szigorú lett egyszerre az arca és maga elé nézett. Aztán felkelt az asztaltól, zsebredugta a két kezét és háromszor végigsétált a szobában. Azán megállt és azt mondta:

— Holnap reggel veled megyek s majd én megtanítom őt magyarul!

Teréz néni nagyon megijedt, hogy valami véres és nagy baj lehet a dologból. Először elsápadt, aztán izgett-mozgott, majd kérlelni kezdte Gáspár bácsit, hogy inkább keressen más helyet nekem, de ne menjen a sziriai közelbe. Gáspár bácsi hallgatta egyideig a tanácsos szavakat, de aztán méis kijelentette, hogy nincsen kegyelem a szörös sziriai fajzatnak! De közben én ügyeltem az arcát és jól láttam, hogy valami más gondolat is settenkedik ott. Később Teréz néni elment a nagybajszos rokonához s akkor én fel is tettem a kérdést:

(Folytatjuk.)

Kiadó a tãrgu-mureși Központi szálloda és étterem egy bodegával együtt,

mely a Csizmakészítő Temetkezési Társulat tulajdonát képezi. A bérlet időtartama 1935 május 1-étől 5 évi időtartamra szól.

Minden felvilágosítás az elnöknel tudható meg: Tãrgu-Mureș Strada Morii (Malom-utca) 6.

100.000 felvilágosodott ember

vár erre az értékes műre, melyet orvostudós szerzője negyven évi orvosi gyakorlat gazdag tapasztalatai alapján írt az emberiség gyógyítására és segítségére. Aki szeretne nek a legjobbat akarja, ajándékozza meg őket ezzel a könyvvel:

Természetes gyógy mód és táplálkozás

Irt: BUCSANYI GYULA dr., egészségügyi tanácsos, orvos.

A tartalomjegyzék rövid kivonata: A természetes életmód alapfogalma. Természetes táplálkozás. Mi az ember természetes tápláléka? Vegetarizmus. A vér megromlása, helytelen táplálkozás folytán. A táplálékok. A hús. Tojás. Hüvelyek. A sajt. A szénhidrátok. A zsírok. A vitaminok. Főzelék. Gyümölcs. A fűszerek. Alkohol. Nyersdiéta. Hogyan és mennyit együnk? Napfürdés. A nap a tudóbajoknál. A nap a közsélynél. Napfény a szívbántalmak kezelésénél. A napfény az anyagcsere bántalmaknál. Napfürdés a gyomorbántalmaknál. Napfény a női bajoknál. A gyermekek napfürdője. Minek tulajdonítom a napfény gyógyhatását? A légfürdés. A torna. Fürdés, mosakodás. Hogyan használjuk a hideg vizet belülről. Az alvás. A levegő. Idegápolás. Lélekápolás. A lélek gondozása. A vízgöngymódok. A hideg víz, mint gyógytényező. Gyermekekápolás. A csecsemő gondozása. A szoptatás. A gyermek ápolása az első életévben. A koplalókura. Gyümölcskura. A betegség megelőzése. Egyes, gyakrabban előforduló betegségek természetes gyógykezelése. Agyvérzés. Álmatlanság. Agyguta. Aranyér. Arczsába. Asthma. Angolkór. Buskomorság. Bőrbántalmak. Belférgek. Belsőhurut. Csúsz. Csukorhajók. Csontszu. Etyágytalanság. Elhízás. Epekö. Farsontszába. Fehér folyás. Gégehurut. Gerinevelő sorvadás. Gyomorbajok. Göresős havibaj. Hányás. Hasmenés. Hereggyulladás. Hólyaghurut. Hízáló gyögmód. Hőrgurur. Ideggyengeség. Idegbénulás. Idegzsába. Impotencia. Karbunkulus. Köszvény. Légesőhurut. Májbajok. Méhgyulladás. Ondófolys. Orrvérzés. Orrbűz. Paralizis progressiva. Petefészekgyulladás. Sápór. Szájbűz. Sárgaság. Székrekedés. Szédülés. Skrophulózis. Szívajok. Rekedtség. Rheumatizmus. Ischiás. Térizsong. Tüdővész. Tüdő táguulás. Vérhas. Vészegénység. Vértisztító teák. Vesebajok. Vízibetegségek. Visszértágulatok. Utóéletmezesezés, stb., stb. E mű a magyar könyvpiac szenzációja, a leg többet forgatott olvasmánya öregnek és fiatalnak.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában. Ára 120.— Lei.
(V dékre plusz portó).

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lej, vastag betűből 8 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Allástkeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés négyszeri feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-eladás

Malomberendezés, szítás, „Diesel” motorral, két köves, eladó. „Mercur” cég, Hatég.

Fajalmát, válogatottat, téli eltartásra mázsánként 700 lejért szállít Palkó, Sängeorgul de Pádureni. 16132

Eladó: 110 voltos 2.2 Kwatos dinamó és 5 HP benzínmotor. Cim: Koczás, Mercurea-Ciuc. 16125

Allást nyer

„Record” harisnyakötő gép, harisnyakötésben gyakorlott munkásné állandó munkára felvétetik. Gyapjuipar (Olasztelek) Tãlisoara (jud. Odorheiu) 16231

Bukarest

Dr. Keszenbaumné egészségügyi- és gyógytorna kurzusait megkezdte. Jelentkezés: Str. Jules Michelet 15. Telefon 227/20. 21158-b

Új fűzősalon vállálja halcsont nélküli fűzők, estélyi princesszek készítését, valamint ezek tisztítását és javítását. Str. Emigratului 7. (Antim mellett.) 211122-b

BABITS MIHALY összes költeményei, 414 oldal, diszkóban 120 lej. Kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. az udvarban.

Keresek ügyes 15—16 éves leányt, bentlakót, kézimunka előnyomtatáshoz. Lehet kezdő is. Haasz, Splaiul Unirii No. 101. 211126-b

Minden magyar könyvudjdon-ság a megjelenés után azonnal kapható az Ig. Hertz könyv kereskedésben, București, Cal. Victoriei 5. 258-b

BIRI NÉNI szakácskönyve egyetlen háztartásban sem nélkülözhető. Ara kötte 100 LEJ. Megrendelhető a Brassói Lapok Könyvosztályától.

Gallérokai, keményinget, férfi- és nőiruhákat szepen szakszerűen mos, fest, tisztít a brassói „Kristály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R. T. K. K.